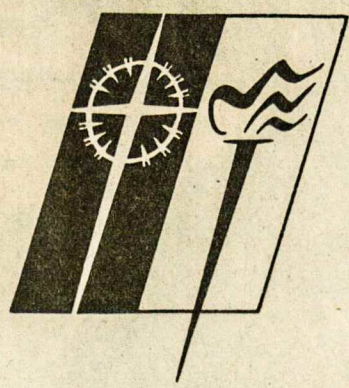

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 4 (2603) 2000 SAUSIS-JANUARY 25

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY

• 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT.

L5C 1T3, CANADA

• NUMERIO KAINA - \$1

Sausio tryliktoji

Sausio mėnesio pokalėdinės kasdienybės auganti siena po truputį atbriboja mus nuo nelabai seniai atšvėtų švenčių. Grįžimas prie įprastų pareigų pareikalauja vis daugiau jėgų, dėmesio, ryžto. Taip besistengiant susikaupti, įprasminėti tą naują pradžią, kurią mums teikia naujo kalendoriaus pirmasis lapas, kartais tenka tik prabėgomis žvilgtelėti į sukaityvines datas.

YRA ir kitų priežasčių, leidžiančių lengviau jas ignoruoti. Kai kas abejoja jų aktualumu. Yra neišvengiama bet kurios etninės grupės istorijoje: juo ilgesnė išeivijos raida, juo toliau atitrūksta nuo šaknų. Liūdnas, bet tikras gyvenimo faktas yra, kad vaikai, kurių tėvai nesėkė įvykių Lietuvoje 1991 m., nežino, kokia buvo Sausio 13 dienos šurpų tikrovė. Loreta Asanavičiūtė, Virginijus Druskis, Darius Gerbutavičius, Rolandas Jančauskas, Rimantas Juknevičius, Alvydas Kanapinskas, Algimantas Petras Kavoliukas, Vytautas Koncėvičius, Vidas Maciulevičius, Titas Masiulis, Alvydas Matulka, Apolinaras Juozas Povilaitis, Ignas Šimulionis, Vytautas Vaitkus. Ar tai tik pavardžių sąrašas? Ar negalime bent kartą per metus, nors išardami jų pavardes, atiduoti jiems pagarbą, kurios jie yra daugiau negu verti? Ypatinai svarbu mūsų jaunesnės kartos priminti, kad jie buvo jauni – tik trys gimę prieš 1952 m., sušaudyti arba tankų suvažinėti sovietams užėmus Vilniaus televizijos bokštą 1991 m. ir Lietuvai vos prieš metus išdrįsus pasiskelbti Nepriklausomybę. Jie buvo žmonės, ne kokių legendų herojai, bet eiliniai žmonės, tapę tautos aukomis. Vienintelė ir svarbi pagoda jų šeimoms bei artimiesiems yra ta, kad jie – šios Nepriklausomybės didžiausi didvyriai. Likusiems sunkioje kasdienybėje neabejotinai skaudu, jog ne liga, ne gamtos nelaimė atėmė jų brangiuosius, o žmogaus negailingą politinio gėdos ranką.

VENGIAMA galvoti apie mirtį, nes ji neajauki, nesuprantama. Prieš jos fizinę tikrovę neturime ginklo. Ji neajauki, nes paliečia mūsų egzistenciją. Ar visi stotume taip drąsiai prie televizijos bokšto Vilniuje toj minioj? Ar leistume savo vaikui žengti į tokį pavojų? Toks klausimas kyla išeivijai. Ar išeivijos atmintyje dar gyvas yra tas jausmas, kuris skatino tautiečius stovėti prie bokšto, apsupti seimo rūmus tuo baisiu laiku? Gal to jausmo ieškodami buriame įvairiomis progomis minėdami įvairias lietuvių tautos sukaityvines. Daugeliui yra nusibodęs įprastas sukaityvinių paminėjimo būdas. Tačiau garsiausiai kritikuojantys nusistovėjusią tvarką rečiausiai lanko net naujovėšiausius renginius, nekalia nei naujų, kūrybingų minčių, nei pagalbos rankos nuolatiniams paminėjimų rengėjams. Kartojimas senų "formulių" gal ir nusibosta, bet ir kartojimu, kaip etninės dainos, baladės, motinų pasakos, išlaikomos širdžiai svarbios tradicijos. Reikia nebijoti naujovių, bet ir neatmesti senų, gražių papročių. Kai iškyla egzistencialiniai tautos momentai, reikia išgyventi juos visiems, perduoti naujoms kartoms, kad iš praeities semtų tautinę stiprybę. RSJ

KANADOS ĮVYKIAI

Kanados įtaka Saugumo taryboje

JT Saugumo taryba pagaliau pasidavė ilgalaikiam Kanados skatinimui, ir šių metų sausio sesijos metu durs bus atviro ir ne Saugumo tarybos nariams. Jie galės ne tik stebėti, bet ir dalyvauti diskusijose. Paprastai ST sesijos būdavo užduros, tik jos nariai galėjo dalyvauti ir dažnai svarbiausi sprendimai būdavo daromi privačiuose pačių didžiųjų, arba pastovių narių (JAV, Rusijos, Kinijos, D. Britanijos ir Prancūzijos) slaptuose pokalbiuose. Kanada, neseniai vėl atsidūrusi ST narių tarpe, tuojau pradėjo skatinti atverti sesijų duris plačiau. Kanados atstovas ST Robert Fowler ir užsienio reikalų ministeris Lloyd Axworthy siūlė įvesti toje srityje reformų ir "viešą atskaitomybę" paversti JT ir ST kertiui akmeniu. Sausio mėnesio ST sesija skirta Afrikai ir pagrindinė diskusijų tema bus ne karo ar taikdarystės tema, o sveikatos krizė – AIDS epidemija, kuri Afrikoje virsta saugumo problema. R. Fowler sausio 18 darė pranešimą apie padėtį Angoloje, po kurį jis šių metų pradžioje keliavo rinkdamas duomenis. Po jo seks Nelson Mandelos, Madeleine Albright, Al Gore ir kt. pranešimai. Ši mėnesio pirmininkaujantis JAV atstovas Richard Holbrook sesiją pavadino "naujove" Jungtinių Tautų istorijoje.

Penkiasdešimtojo COC operos sezono (1999-2000) antroje

dalyje statomos dvi operos. Toronto "Hummingbird Centre" salėje sausio 20, 23, 26, 29 ir vasario 1 ir 4 dienomis bus Wagnerio *Der fliegende Hollaender* (Skrajojantis olandas) su Gidon Saks (olando rolėje), Frances Ginzer ir Susan Marie Pierson (Senta), Raymond Aceto (Daland), Gordon Gietz (vairininkas); Richard Bradshaw (dirigentas), Christopher Alden (režisierius). Mozarto *Don Giovanni* statomas sausio 21, 25, 27, 30 ir vasario 2 ir 5 dienomis su Davidu Damiani (Don Giovanni), Gilles Cachemaille (Laporello), Alwyn Mellor (Donna Elvira), Monica Colonna (Donna Anna), Theodore Coresi (Comendatore), Isabel Bayrakdarian ir Kristina Szabo (Zerlina); Nicholas Kleobury (dirigentas), James Conway (režisierius). Trečia sezono dalis bus balandžio 6-22 dienomis ir bus statomos vėl dvi operos: Puccini *La Bohème* ir Debussy (retai kada matoma) *Pelleas et Melisande*.

Švelni žiema, mažai sniego ypač rytinėje Kanadoje, sausio 17, staigiai baigėsi. Ontario provincijoje iškrito sniego ir smarkus ir žvąrus šiaurės vėjas jau tūsi lyg -35 laipsniai C temperatūros. Tuo tarpu paatlantės provincijos buvo užverstos sniegu iki 50 cm gylio. Vėjo pusto mas sniegas taip sumažino matomumą, kad kurį laiką sniego (Nukelta į 6-tą psl.)

Sausio 13-tosios didvyrių, žuvusių už Lietuvos laisvę, pagerbtuvės Vilniaus Antakalnio kapinėse. Iš kairės: seimo pirm. VYTAUTAS LANDSBERGIS, prezidentas VALDAS ADAMKUS, min. pirm. ANDRIUS KUBILIUS; žemiau – Europos ir JAV karinių pajėgų atstovai išreiškia pagarbą žuvusiems. Nuotr. L. Baziliausko

Svetimi mato, ko savi nepastebi

Vokiečių žurnalisto pastabos apie būklę Lietuvoje ryšium su "Mažeikių naftos" privatizavimu įvykusia politine krize

VYTAUTAS P. ZUBAS

"Gal tau Vokietijos spaudos atgarsiai bus patikimesni", rašo tautietis, žinodamas mano negatyvų lietuvių spaudos vertinimą, pridėdamas iškarpa iš "Lietuvos ryto" 1999 m. 268 nr. Iškarpoje pateikiamas sutrumpintas "Frankfurter Allgemeine Zeitung" Stockholmo korespondento Jasper von Altenbocum straipsnis apie "Mažeikių naftos" sutarties sukelto politinio krizę Lietuvoje. Vokiečių kalba straipsnio neturėdami pasiskliaukime vertėjo ir redaktorių sąžiningumui, pažiūrėkim, ką pozityviai ir negatyviai vokiečiai rašo apie Lietuvą.

"Lapkritį Lietuva turi du veidus. Vienas spindi ramybėje ir profesionalumu. Tai užsienio politikos formuojamas įvaizdis krašto, be kurio, kaip be stabilumo inkaro nebegalima įsivaizduoti rytinės Baltijos jūros pakrantės. Kitas veidas patraukia dėmesį nervingais trūkčiomais (ir) rodo neramią vidaus politikos situaciją".

Autorius nurodo priežastis tokiems savo išvedžijimams. "Europos Sąjunga turėtų būti dėkinga Lietuvai. Be Lietuvos diplomatinės subtilios nuojautos šis regionas, matyt, atrodytų kitaip. Susitaikymas su Lenkija buvo pirmas, bet ne lengviausias žingsnis, kuris Lietuvai Vakaruose sukūrė patikimo ramsčio reputaciją. Todėl vidaus politikos sambrūzdžiai vertinami ne kaip reformų kelyje aižėjanti šios tvirtybės požymiai, o kaip lietuvių ekstravagancijos pasireiškimai".

Apie ką čia autorius ar vertėjas kalba? Žodynas nurodo dvi "ekstravagancija" žodžio prasmes: išlaidumas, absurdiškumas. Tik iš mandagumo vyriausybės, iš tuščio išdo skirianti milijonines sumas samdytiems krepšininkams, nepavadinata "išlaidžia".

Iš 10 Baltijos jūrą supančių kraštų, tik Lietuva ir Lenkija yra katalikiški. Visi kiti, išskyrus Rusiją, protestantiški. Akylus žurnalistas pastebi mūsųose retai suvokiama aspekta: "Matyt, šios šalies neįteistų tvirtinimas, jog šalia protestantiškų šiaurės kraštų čia išryškėja katalikiškas, pietie-

tiškas (pietistinis, Red.) gyvumas. Jis gali turėti malonių pusių".

Cia nurodoma ir Gudijos atvejį, kai Minske buvo išvyti ES šalių ambasadoriai iš jų pastatų. "Lietuva buvo tarsi 'tarpininkė', kuri laikė duris į Minską atvertas". Taip mano prezidentas V. Adamkus. Todėl ES ir Baltarusijos santykiai galėjo būti atkurti.

"Vilnius nesileido išmušamas iš vėžių nei į šalį (Lietuvą) atbėgusios Baltarusijos opozicijos pageidavimų, nei Minsko išpuolių... Todėl viltis šiais metais sulaukti laisvų rinkimų Baltarusijoje yra ir Lietuvos užsienio reikalų ministerijos nuopelnas. (...) Dar svarbesni už Lietuvos ir Baltarusijos ryšius yra tiltai, kuriuos Lietuva nutiesė į Rusijos eksklavą (enkliavą, užtvartą, Red.) Kaliningradą".

Kantriai veikdama Lietuva pasirodė esanti daug lankstesnė ir išmintingesnė už Lenkiją. "Todėl Lietuvos santykiai su Rusija yra stabilūs ir kupini pasitikėjimo kaip nė vienos kitos buvusios sovietų imperijos šalies. Tai Vilniuje dar kartą patvirtino buvęs Rusijos premjeras... J. Primakovas".

Taigi pirmasis Lietuvos veidas žavus. Pažiūrėkime į antrąjį. Kokias žymes palieka tie "nervingi trūkčiomai"? "Dabartinė Lietuvos krizė yra vėlyva pasekmė tų laikų, kai Vakarų patarėjai valstybinės naftos pramonės pardavimo klausimais buvo išstumti iš šalies (Lietuvos) ir pakeisti neprofesionaliais spekuliantais. Taip atsirado sutartys su JAV naftos bendrove "Williams International", kurios galbūt politiškai teisingos, bet ekonomiškai, kaip tvirtino R. Paksas, žlugdančios".

Cia žurnalistas kalba apie prancūzų firmą "Banque Paribas", kuri buvo pasamdyta nustatyti "Mažeikių naftos" vertę ir atlikti jos pardavimą varžytinių kelių. Taupumo sumetimais prancūzų paslaugų buvo atsisakyta ir be varžytinių pasirinkta "Williams International" motyvuojant, kad per varžytines gali patekti į rusų "Lukoil" bendrovės rankas.

"Politinį sandorį Lietuva nusipirko perimdama prie

bankroto ribos esančios valstybinės įmonės skolas. Pasekmė – didžiai deficitinis valstybės biudžetas, įkaitusi politinė atmosfera, kalbos apie Lietuvos interesus 'išpardavimą'. Šių priekaištų taikinyje stovi prezidentas V. Adamkus ir seimo pirmininkas V. Landsbergis, kuris kartu yra valdancios konservatorių partijos pirmininkas".

"Adamkus jau pamėgino ištraukti galvą iš kilpos, įvertindamas sutartis kaip 'nuvilnindamas' ir patikindamas, jog 'asmeniška' nebuvo pasirengęs jų pasirašyti. Sandoris dėl 'Mažeikių naftos' dar ilgai persekios V. Adamkaus ir V. Landsbergio duetą. V. Adamkus turėtų susimąstyti, kodėl jis tik prieš dešimt dienų iki sutarties pasirašymo panoro susipažinti su Lietuvos ateičiai svarbių dokumentų turiniu".

"V. Landsbergis šiuo sandėriu žengė žingsnį ir savo partijos, ir savo paties galybės žlugimo link. Pirmieji skilimai jau įvyko, juos neatsitiktinai sukėlė privatizacijos politika. Jų gali atsirasti ir daugiau, jei bus pradėti skalbti purvini sandorio skalbiniai". Čia išvardinti nerivingi antrojo veido trūkčiomai nenustelbia pirmojo veido žavesio.

Pastaba. 1999 m. lapkričio mėn. "Akiračiuose" Z. V. Rekašius per du puslapius apžvelgė visą minėtą istoriją. "Williams International" bendrovės JAV akcijų biržose nėra. Yra "Williams Companies" bendrovė, neturinti vienos pagrindinės veiklos šakos ir laimė bando nieko bendro viena su kita neturintiose srityse. Turi vieną rafineriją Tennessee valstijoje. Verslas Williams'ui nelabai sekasi: 1998 iš daugiau kaip 8 milijonų apyvartos pelnas vos prašoko 100 milijonų. Apie bendrovės pastovumą ir patikimumą daug pasako jos akcijų ir pelno santykis. Williams atveju šis santykis prašoka 300. Reiškia, nupirkta akcija iš gaunamo pelno apsimokės tik po 300 metų. Bendrovė spekuliatyvi, sutartys slaptos ir autorius mano, kad vieną dieną Williams "Mažeikių naftą" už gerą kainą gali parduoti tai pačiai "Lukoil" rusų bendrovei.

Savaitė Lietuvoje

Prezidentas atostogauja

Prieš išvykdamas atostogų į Meksiką, Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus susitiko su ministru pirmininku Andriumi Kubiliumi, su juo aptarė rūpimus klausimus. Kaip rašo ELTA, jis domėjosi, kodėl pastaruoju metu vėl mažėja valstybės biudžeto pajamos. Jis pažymėjo, kad Muitinės departamentas dar neturi vadovo, o nuo jo darbo priklauso ir biudžeto pajamos. Prezidentas taip pat priminė Savivaldybių asociacijos pastabas, jog nėra nustatyta tvarka vykdymui įstatymo nuostatą dėl biudžeto klausimų derinimo su savivaldybėmis. Jis taip pat pareiškė susirūpinimą dėl nenustatytos indėlių grąžinimo tvarkos.

Tarėsi muitininkai

Taline sausio 20 d. vyko Baltijos kraštų muitinių vyresniųjų pareigūnų komiteto posėdis. Pasitarta dėl keitimosi žvalgybos duomenimis kovojant su kontrabanda, tarpusavio pagalbos ir bendradarbiavimo muitinės veiklos srityje. Jame dalyvavo laikinasis Muitinės departamento vadovas Rimantas Šatkauskas. Sausio 18 d. ten pat vyko Baltijos kraštų tranzito ekspertų susitikimas. Jie kalbėjo apie sutartį dėl Baltijos bendro tranzito procedūros vykdymo, bendrojo tranzito elektroninės kontrolės įvedimo galimybes bei pasirengimą keistis elektroniniais duomenimis jungtiniuose muitinės kontrolės postuose. Lietuvos muitinės departamentui atstovavo Informacijos centro viršininkas Tautvydas Banelis bei procedūrų ir mokesčių skyriaus viršininko pavaduotojas Šarūnas Avižienis, praneša BNS.

Parama žemės ūkiui

ELTA praneša, kad Lietuvos biudžete žemės ūkiui šiemet numatyta skirti 659 mln. litų. Latvijoje tiems tikslams numatyta yra 329 mln. litų, Estijoje, – 156 mln. litų. Lietuvos valstybės parama žemės ūkiui jau kelinti metai yra didesnė negu parama teikiama Čekijoje, Vengrijoje, Kanadoje, Australijoje ir kitose valstybėse, tačiau nėra tokia didelė kaip Europos sąjungos valstybėse. Tikimasi, kad ji pasieks ES lygį Lietuvai tapus tos organizacijos nare.

ES parama

Europos sąjungos parama Lietuvos išjungimui į nareis šiais metais sudarys iš viso apie 120 mln. eurų (480 mln. litų). Į sumą įeina ES PHARE programos, naujų ISPA bei SAPARD projektų lėšos ir pinigai, skiriami Ignalinos atominės elektrinės uždaryti, skelbia ELTA. Finansiniai memorandumai šiuo reikalu buvo pasirašyti Europos komisijos delegacijos Lietuvoje vadovo ambasadoriaus Henrik Schmiegelow ir Lietuvos užsienio reikalų ministerio Algirdo Saudargo. Di-

žiausios sumos bus skiriamos projektams, susijusiems su Lietuvos įstatymų derinimu prie ES reikalavimų ir administracinių gebėjimų stiprinimui. Nemažai teks ir Lietuvos darbams derinant prie Šengeno sutarties reikalavimų, o taip Lietuvos rytinės sienos su Gudija nustatymu. Iš didelės apimties infrastruktūros projektų fondo 2 mln. eurų (8 mln. litų) bus skiriama Jurbarko vandenvos įmonės projektui, kurio tikslas yra pasiekti, kad būtų sumažintas į Baltijos jūrą išmetamų teršalų kiekis.

Paskirtas derybininkas

Prezidentas Valdas Adamkus sausio 20 d. paskyrė karjeros diplomata užsienio reikalų viceministrį Vygaudą Ušacką vyriausiuoju Lietuvos derybininku su Europos sąjunga, skelbia ELTA. Pastarasis koordinuos derybų procesą ir parengiamuosius darbus, susijusius su derybų pozicijomis bei artėjančiais derybininkų susitikimais, nebus priklausomas nuo politinių partinių permainų valstybės vadovybėje ir dirbs visą derybų laikotarpį. Nuo 1991 m. dirbęs užsienio reikalų ministerijoje, jis buvo atsakingas už ryšius su Benilukso šalimis, Europos sąjunga, Vakarų Europos sąjunga ir ŠAS (NATO), o vėliau dirbo Lietuvos misijoje prie Europos bendrijos. Jis liks UR viceministeriu. Oficiali narystės derybų su Lietuva pradžia yra numatyta vasario 15 d., bet pirmieji derybininkų susitikimai gali įvykti tik kovo pabaigoje.

Atmetė prezidento siūlymą

"Lietuvos rytas" skelbia, kad sausio 12 d. seimas atmetė prezidento Valdo Adamkaus dekretu pateiktą siūlymą svarstyti Visuomenės informavimo įstatymo pataisas. Taip pat pripažinta negaliojančiomis praėjusių metų pabaigoje priimtas šio įstatymo pataisas, tad liko galioti senasis įstatymas be pataisų. Pakeitimuose kalbama apie Lietuvos radijo ir televizijos (LRT) statusą, veiklos principus, finansavimą ir LRT tarybos sudarymo principus.

Prezidentas nesutiko su įstatymo nuostata, kad aukščiausioji LRT valdymo institucija – taryba – sudaroma 6 metams iš 16 nurodytų visuomeninių organizacijų deleguotų atstovų. Jo siūlymu, taryba turėtų būti sudaroma 4 metams iš 15 asmenų. Penkis skirtų prezidentas iš visuomeninių organizacijų, mokslo ir kultūros institucijų, o dešimt – seimas, proporcingai nuo seimo daugumos ir mažumos. Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis pareiškė nuomonę, jog tarybos sudarymas ilgai užsitęstų ir "neatsakytų į lūkesčius". Iki vasario 8 d. iš parlamentarų ir prezidentūros atstovų bus sudaryta darbo grupė naujam projektui parengti. RSJ

Šiame numeryje

Sausio tryliktoji

Eiliniai žmonės, tapę tautos aukomis

Svetimi mato, ko savi nepastebi

Vokiečių žurnalisto pastabos apie Lietuvos politinę būklę

Komunistai ir jų vaidmuo Lietuvoje

Tebevyksta dvasinė kova tarp gėrio ir blogio

Kokie yra tikrieji lietuvaičių tautiniai drabužiai?

Kartais beičiant naujovių, prasišlenkama su logika

Bjaurus žodynas Lietuvos dienraštyje

Per dešimt metų komunistinės nuotaikos dar neišnyko

Plataus masto kalbininkas

Prof. Zigmas Zinkevičius, atšventęs 75-rių metų sukaktį Vilniuje

Krikščionybė Lietuvos mene

Paroda, atskleidusi krikščioniškosios Lietuvos kultūros savitumą

Sprendimas autonomininkų byloje

Lenkų spaudos atgarsiai

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755. E-mail: tevzib@pathcom.com

Publications Mail Registration No. 9408. CPM 1001760

LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaizutienė. Metinė prenumerata – \$43, pusmetinė – \$22, mėnė – \$53, garbės – \$63. Oro paštu į užjūrius – \$140. Amerikoje – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TZ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$43.00, patron \$53.00, sponsor \$63.00 per year. PERIODICALS Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

RELIGINIAME GYVENIME

Biblijos diena buvo surengta Biržų kultūros namuose 1999 m. lapkričio 14 d. Susirinko katalikai, reformatai, metodistai, adventistai, sekminininkai. Kun. V. Aliulis, MIC, kalbėjo apie naujai išleista Šventąjį Raštą, Šv. Jono Krikštytojo parapijos klebonas ragino visus jį skaityti.

"Mes laisvi nuo narkotikų" tokia tema buvo surengtas seminaras Kėdainiuose 1999 m. lapkričio 21 d. Kalbėjo mokytoja R. Kutraitė, paskaitą skaitė medicinos studentė I. Kuliavičienė. Seminaro dalyvavo ir keturi Kauno kunigų seminarijos klierikai, diskutavę apie gyvenimo prasmę ir atsakinę į klausimus. Kun. S. Bitkausko aukotose Mišiose paminėta Kristaus Karaliaus šventė.

Kauno Prisikėlimo šventovės ateitis aptarta specialioje konferencijoje 1999 m. gruodžio 3 d. Dalyvavo valdžios, miesto, visuomeninių organizacijų, Kauno arkivyskupijos, statybos komiteto atstovai. Kauno miesto mero H. Tamulio nuomone, pagrindinis pajamų šaltinis esanti valstybė. Yra viltingas, kad lėšų iš valstybės biudžeto bus galima gauti. Per dešimtį metų aukų buvo surinkta 2.7 mlj. iš žmonių ar juridinių asmenų. Maždaug tiek pat skyrė valstybė ir savivaldybės. Šventovei atstatyti reikia dar apie 20 mlj. Litų. Arkivyskupas S. Tamkevičius priminė, kad 1934 m. prasidėję statybos darbai buvo vykdomi daugiausia už aukotojų pinigų. Apie dabartinę būklę kalbėjo šventovės atstatymo k-to narys dr. A. Sprindys, komp. G. Kuprevičius, prof. V. Nezгада, supažindinęs su komiteto veikla. Paašikėjo, kad per dešimt metų atliktą darbų už 5.05 mlj. litų. Stūlymas būsimą šventovę panaudoti ir kultūriniais renginiams, klasikinės muzikos koncertams nerado pritarti. Tačiau pasisakyta už Šventovės remimo fondo steigimą.

Krikščioniškųjų Bendrijų vadovai 1999 m. gruodžio 13 d. susitiko su Lietuvos prezidentu V. Adamkumi ir svarstė klausimą, kaip dvasininkai galėtų prisidėti prie Lietuvos atnaujinimo. Lietuvos vyskupų konferencijos

(LVK) pirm. arkivyskupas S. Tamkevičius paraiškė, kad krašte yra daug neteisingumo, per didelė socialinė nelygybė, tikėtina, kad bus žengtas pozityvus žingsnis, kai bus pasirašytos Lietuvos ir Šventojo Sosto sutartys, užtikrinančios normalią Kat. Bendrijos veiklą. Arkivyskupas taipgi priminė, kad Kat. Bendrija palaiko jungimosi į vakarietiškas sistemas, bet turimos tapatybės neprarandant. Kat. Bendrija ir Lietuvos valdžią turėtų glaudžiau bendradarbiauti tarnaujant žmonėms. Susitikime buvo pabrėžtos kelios sritys – varguomenė, švietimas, jaunos šeimos ir kaimiečiai. Vilniaus ir Lietuvos Ortodoksų Bendrijos arkivyskupas Chrizostas teigė, kad naujajį tūkstantmetį sutinkame su žemu dorovės ir dvasingumo lygiu. Iš valstybės reikia ne materialinės pagalbos, o tik gerų ir veikiančių įstatymų.

Kanados katalikų mėnraštis "Challenge" 2000 metų sausio numerįje išspausdino dr. Barbara MacKalski ilgoką laišką apie a.a. prel. J. Bertašų, buvusį Vinipego lietuvių parapijos kleboną. Mat netoli lietuvių Šv. Kazimiero šventovės yra Manitobos universiteto medicinos mokykla, kurios studentai sekmadieniais dalyvavo keliose valionės laikomose angliškose pamaldose. Ji rašo: "Kai aš sutikau Monsiniorą pirmisiais mano studijų metais medicinos mokykloje, buvau nustebinta nepaprasta jo meile, jo pamaldumu Dievo Motinai Marijai, pagarba Eucharistijai. Jis maloniai pakvietė mane į savo bendruomenę. Prie manęs prisidėjo keletas draugų. Vėliau prisidėjo ir kitų konfesijų studentai, net "agnostikai" tapo reguliariais pamaldų lankytojais universiteto egzaminų metu. Monsinioras buvo mūsų draugas, mokytojas, patarėjas. Jis atnašavo Mišias už mūsų studijų sėkmę. Jisai skatino mus melsis, turėti Rožinius, atlikti gerą išpažintį. Dažnai jis pakviesdavo studentų grupę pusryčiams savo klebonijoje ir tada kalbėdavo apie medicininę etiką. (...) Jis buvo elegantiškas, orus, tikras Kristaus ambasadorius. Jis mylėjo Kristų ir tą meilę įkvėpė mums".

Žemaičių Naumiesčio medinė šventovė. Ypač gražus jos vidus
Nuotr. V. Maco

Komunistai ir jų vaidmuo Lietuvoje

Žvelgiant į vingiuotą praeitį ir dabartį iškyla kai kurie mažai žinomi plačiajai visuomenei bruožai ir asmenys

VIKTORAS ALEKNA, Vilnius

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Pertvarka partijoje

Bet Lietuvoje Komunistų partijos tada nebuvo, o buvo tik Tarybų Sąjungos komunistų partija, ir kiekvienas Lietuvoje gyvenantis komunistas turėjo Tarybų Sąjungos komunistų partijos knygelę. Todėl dar 1989 m. birželį Lietuvos komunistai nutarė 1989 m. gruodžio 20-21 d. šaukti Lietuvos komunistų konferenciją ir joje pakeisti kai kuriuos partijos įstatų straipsnius. Toks suvažiavimas numatytą dieną ir įvyko Vilniuje. Paprasti partijos nariai rajonų konferencijose, siųsdami savo pasiuntinius į Vilnių, įpareigojo siekti didespio savarankiškumo. Suvažiavime buvo priimtas nutarimas paskelbti, kad Lietuvoje komunistai yra susivieniję į Lietuvos komunistų partiją. Tik nedidelis būrelis, daugiausia Lietuvoje esančių Raudonosios armijos įgultų partijos delegatų, tokiems pertvarkymams priešinosi ir pasiliko Lietuvos komunistų partijos nariais ant TSKP platformos. Lietuvos komunistai suskilo...

Komunistų siekiai

Ko trško Lietuvos komunistai, darydami tokius pertvarkymus? Mat artėjo Lietuvos Aukščiausiosios tarybos rinkimai. Sąjūdis rinkimams rengėsi labai rimtai: visose rinkimų apygardose kėlė savo kandidatus. Komunistai aiškiai pajuto, kad jie rinkimus gali pralaimėti, ir naujoji Aukščiausioji taryba gali priimti tokius nutarimus, kurie būtų nepageidaujami nei Lietuvos, nei visos Tarybų Sąjungos komunistams.

Taip ir įvyko: 1990 m. vasario mėn. Lietuvoje įvyko Aukščiausiosios Lietuvos respublikos tarybos rinkimai, per kuriuos buvo išrinkta du trečdaliai Sąjūdžio kandidatų ir tik trečdalis komunistų. Tiesa, ir nemaža Sąjūdžio atstovų buvo buvę komunistai, bet per pirmą Aukščiausiosios tarybos posėdį 1990 m. kovo 10 d. Aukščiausiosios tarybos pirmininku buvo išrinktas Sąjūdžio pirmininkas Vytautas Landsbergis, kuris kitą dieną – kovo 11 Tarybai pasiūlė priimti Lietuvos nepriklausomybės atkūrimą. Šį aktą pasirašė ir Aukščiausiosios tarybos nariai komunistai, taip pat ir Lietuvos komunistų partijos pirmasis sekretorius Algirdas Brazauskas.

Nepriklausoma Lietuva buvo atkurta, bet Lietuva išliko komunistų rankose. Atsikūrusios Lietuvos min. tarybos pirmininke buvo patvirtinta komunistė Kazimiera Prunskienė, jos pavaduotojai – komunistai A. Brazauskas, R. Ozolas, daugumas ministrų liko tie patys buvę sovietinės Lietuvos ministrai. Taigi valdžią, nors ir Nepriklausomoje Lietuvoje, liko sovietinė. Ūkinio savarankiškumo kūrėjai K. Prunskienė ir kiti žaidė nematomus žaidimus su M. Gorbačiovu, paskelbė Lietuvos savarankiškumo atkūrimo moratoriumą – nusileido M. Gorbačiovo spaudimui.

Lietuvos visuomenė skaldėsi: vieni palaikė Lietuvos atkūrimo reginį, kiti skelbė nieko iš to neišiešiant, nes ir filosofas paskelbė, kad nepriklausomybė – istorinė klaida. Atėjo 1991 metų sausio 13. kuri parodė, kad tauta vis dėlto ne su komunistais. Tada komunistai ėmė skaldyti nematomu ginklu. Aukščiausiojoje taryboje prasidėjo nuolatinės rietenos, susidarė kelios frakcijos, kol pagaliau buvo priimta konstitucija ir Tauta paskelbė seimo rinkimus.

Seimo rinkimai
Seimo rinkimus 1992 m. rudens mėn. laimėjo buvę komunistai, dabar jau pasivadinę Lietuvos demokratine darbo partija. Netrukus ir Lietuvos prezidentu buvo išrinktas Lietuvos komunistų partijos pirmasis sekretorius Algirdas Brazauskas.

Ar Lietuvos piliečiai – lietuviai jau nusigręžė nuo Sąjūdžio? Ar jie vėl panoro Maskvos malonės – šlapios dešros? Gal ir ne. Bet sunkumai, kurie užklupo beatsikuriančią Lietuvą (be abejonės, tie sunkumai buvo keliami tų pačių komunistų), ne vienam Lietuvos piliečiui buvo per sunkus išbandymas po sovietinio siaubo metų, ir jie vėl panoro tvirtos valdžios rankos. Tas tvirtos valdžios troškimas tebesklando Lietuvoje ir iki šių dienų. Juk ir V. Landsbergio nerinko prezidentu, nes, girdi, jo valdanti ranka esanti per silpna... Lietuvos piliečiai tebesiblaško, vis dar nesuprasdami, kas iš tikrųjų yra Lietuvos "geradarai".

O tie "geradarai" – tai buvę Lietuvos komunistai. Šiame (1999 m.) gruodžio 21 d. suka-

ko jau dešimt metų, kai komunistai paskelbė esą Lietuvos komunistų partijos nariai. Vienas iš anos partijos propagandistų – Algimantas Čekuolis, turėdamas Lietuvos televizijoje savo pusvalandį sekmadieniais ir pirmadieniais, jau gruodžio 12 d. televizijos žiūrovams aiškino, kaip Lietuvos komunistai "stengėsi" atkurti nepriklausomybę. Iš jo pasakojimo išėina, kad tik komunistų dėka Lietuva ir atsikūrusi.

Televizijos programoje

Po poros dienų ta pati Lietuvos televizija pasikvietė Algirdą Brazauską bei Povilą Gylį ir pagarsėjusį istoriką Truską, kurie dar kartą Lietuvos televizijos žiūrovams liaupsino Lietuvos komunistų nuopelnus prieš dešimt ir daugiau metų. Jau minėjau, kaip A. Brazauskas gyrėsi dėl Lietuvos himno įteisinimo. Jis nepaminėjo, kad tik Vilniaus katedrą tikintiesiems sugrąžino pirmiau pasitaręs su

M. Gorbačiovu. Tai koks čia jo nuopelnas? Kad Gorbačiova paprasė leidimo tai padaryti? A. Brazauskas ir P. Gylis per tą televizijos laidą, pavadintą "Spaudos klubas", teigė, kad Lietuvos komunistų atsiskyrimas buvęs savarankiškas lietuvių komunistų žygis, kuris Gorbačiova apstulbinęs, o Lietuvoje sudaręs galimybę atkurti Nepriklausomybę. Atseit, komunistų nuopelnas, kad Lietuva – pirmoji sovietinė respublika, sugėbėjusi išsprūsti iš Sovietinės Sąjungos gniauztų.

Laidoje buvo leista dalyvauti ir disidentams V. Bogušiiui bei A. Terleckui, kurie paneigė tuos P. Gylio ir A. Brazausko teiginius. A. Terleckas aiškiai pasakė, kad atsiskyrimas buvo reikalingas Maskvai. Atsiskyrimas buvęs gražus spektaklis tautai apgauti. Galėtume pridėti – apgauti tiems, kurie 50 m. kovojo ir siekė Lietuvos nepriklausomybės. Jie nebuvo apgauti: jie sulaukė nepriklausomos Lietuvos, bet kartu pamatė ir tebematą, kad tų kovotojų yra nedaug. Kad jie ir šiandien yra antrarušiai, o praktiškai Lietuvai tebevadovauja buvę komunistai.

Tiesa, pasak P. Gylio, jie buvę ir esą šiaudiniai komunistai. Bet jie sugėbėjo per 50 metų įsisamoninti komunizmo kūrėjų mintį, kad būtis lemia žmogaus sąmonę. Jie ir tada stodami į komunistų partiją dažniau norėjo pagerinti savo buitį, negu kurti pasaulinį komunizmą.

Ir atsikuriant Lietuvai komunistai pirmiausia rūpinosi savo buitimi: komunistai įmonių direktoriai grobėsi, įmonės, komunistai kolūkių pirmininkai grovė kolūkius, turta pasigrobdami sau, komunistai švietimo įstaigų vadovai tebeauklėja Lietuvos jaunimą komunistine, šiandien vadinama liberalistine dvasia.

Lietuvos žiniasklaida tebėra buvusių komunistų rankose, tik šiandien ji atvirai tyčiojasi iš dvasinių vertybių ir propaguoja smurtą, paleistuvystę, vagystes, kyšius, kaip sovietiniais laikais, taip ir dabar iki žvaigždžių kelia visokias "žvaigždes" bei blizgučius ir "duonos bei žaidimų" kultūrą, iš peties kritikuoja Lietuvos valstybės siekius atkurti normalų, pagrįstą rinkos ekonomiką gyvenimą. Spauda iki marškinių nurenginėja jiems nepalankius vadovaujančius žmones ir nę žodžiu neužsimena apie didžiulius nusikaltėlius, jei jie yra iš buvusių komunistų gretų, nors jie šiandien daro didžiulius valstybinius ir ekonominius nusikaltimus.

Vis dėlto Lietuva kyla
Tiesa, reikia pripažinti, kad Lietuva kyla, tauta atbunda. Ir nors kelias į laisvę ne tik akmenotas, bet ir erškėčiuotas. Net ir tarp piktžolių kasdien vis daugiau kyla skaisčių žiedų, skelbiančių, kad lietuvių tauta bunda. Vaikų krūtinėjų jau neslegia Lenino žvaigždutės, kaklų nespaudžia pionierių kaklaraiščiai, į šventoves kelias atviras. Tik komunistai dar laisvą žodį turi ir tebevyksta dvasinė kova tarp gėrio ir blogio. Tik gal ta kova ir užgrūdins teisiuosius, gal ir nebūtį nustums blogio skelbėjus.

O buvę Lietuvos komunistų partijos vadovai ir eiliniai turės susitaikyti su tuo, kad Lietuva išsprūdo iš jų rankų ir eina savo keliu.

Ar Lietuvos piliečiai – lietuviai jau nusigręžė nuo Sąjūdžio? Ar jie vėl panoro Maskvos malonės – šlapios dešros? Gal ir ne. Bet sunkumai, kurie užklupo beatsikuriančią Lietuvą (be abejonės, tie sunkumai buvo keliami tų pačių komunistų), ne vienam Lietuvos piliečiui buvo per sunkus išbandymas po sovietinio siaubo metų, ir jie vėl panoro tvirtos valdžios rankos. Tas tvirtos valdžios troškimas tebesklando Lietuvoje ir iki šių dienų. Juk ir V. Landsbergio nerinko prezidentu, nes, girdi, jo valdanti ranka esanti per silpna... Lietuvos piliečiai tebesiblaško, vis dar nesuprasdami, kas iš tikrųjų yra Lietuvos "geradarai".

O tie "geradarai" – tai buvę Lietuvos komunistai. Šiame (1999 m.) gruodžio 21 d. suka-

ko jau dešimt metų, kai komunistai paskelbė esą Lietuvos komunistų partijos nariai. Vienas iš anos partijos propagandistų – Algimantas Čekuolis, turėdamas Lietuvos televizijoje savo pusvalandį sekmadieniais ir pirmadieniais, jau gruodžio 12 d. televizijos žiūrovams aiškino, kaip Lietuvos komunistai "stengėsi" atkurti nepriklausomybę. Iš jo pasakojimo išėina, kad tik komunistų dėka Lietuva ir atsikūrusi.

Televizijos programoje
Po poros dienų ta pati Lietuvos televizija pasikvietė Algirdą Brazauską bei Povilą Gylį ir pagarsėjusį istoriką Truską, kurie dar kartą Lietuvos televizijos žiūrovams liaupsino Lietuvos komunistų nuopelnus prieš dešimt ir daugiau metų. Jau minėjau, kaip A. Brazauskas gyrėsi dėl Lietuvos himno įteisinimo. Jis nepaminėjo, kad tik Vilniaus katedrą tikintiesiems sugrąžino pirmiau pasitaręs su

M. Gorbačiovu. Tai koks čia jo nuopelnas? Kad Gorbačiova paprasė leidimo tai padaryti? A. Brazauskas ir P. Gylis per tą televizijos laidą, pavadintą "Spaudos klubas", teigė, kad Lietuvos komunistų atsiskyrimas buvęs savarankiškas lietuvių komunistų žygis, kuris Gorbačiova apstulbinęs, o Lietuvoje sudaręs galimybę atkurti Nepriklausomybę. Atseit, komunistų nuopelnas, kad Lietuva – pirmoji sovietinė respublika, sugėbėjusi išsprūsti iš Sovietinės Sąjungos gniauztų.

Laidoje buvo leista dalyvauti ir disidentams V. Bogušiiui bei A. Terleckui, kurie paneigė tuos P. Gylio ir A. Brazausko teiginius. A. Terleckas aiškiai pasakė, kad atsiskyrimas buvo reikalingas Maskvai. Atsiskyrimas buvęs gražus spektaklis tautai apgauti. Galėtume pridėti – apgauti tiems, kurie 50 m. kovojo ir siekė Lietuvos nepriklausomybės. Jie nebuvo apgauti: jie sulaukė nepriklausomos Lietuvos, bet kartu pamatė ir tebematą, kad tų kovotojų yra nedaug. Kad jie ir šiandien yra antrarušiai, o praktiškai Lietuvai tebevadovauja buvę komunistai.

Tiesa, pasak P. Gylio, jie buvę ir esą šiaudiniai komunistai. Bet jie sugėbėjo per 50 metų įsisamoninti komunizmo kūrėjų mintį, kad būtis lemia žmogaus sąmonę. Jie ir tada stodami į komunistų partiją dažniau norėjo pagerinti savo buitį, negu kurti pasaulinį komunizmą.

Ir atsikuriant Lietuvai komunistai pirmiausia rūpinosi savo buitimi: komunistai įmonių direktoriai grobėsi, įmonės, komunistai kolūkių pirmininkai grovė kolūkius, turta pasigrobdami sau, komunistai švietimo įstaigų vadovai tebeauklėja Lietuvos jaunimą komunistine, šiandien vadinama liberalistine dvasia.

Lietuvos žiniasklaida tebėra buvusių komunistų rankose, tik šiandien ji atvirai tyčiojasi iš dvasinių vertybių ir propaguoja smurtą, paleistuvystę, vagystes, kyšius, kaip sovietiniais laikais, taip ir dabar iki žvaigždžių kelia visokias "žvaigždes" bei blizgučius ir "duonos bei žaidimų" kultūrą, iš peties kritikuoja Lietuvos valstybės siekius atkurti normalų, pagrįstą rinkos ekonomiką gyvenimą. Spauda iki marškinių nurenginėja jiems nepalankius vadovaujančius žmones ir nę žodžiu neužsimena apie didžiulius nusikaltėlius, jei jie yra iš buvusių komunistų gretų, nors jie šiandien daro didžiulius valstybinius ir ekonominius nusikaltimus.

Vis dėlto Lietuva kyla
Tiesa, reikia pripažinti, kad Lietuva kyla, tauta atbunda. Ir nors kelias į laisvę ne tik akmenotas, bet ir erškėčiuotas. Net ir tarp piktžolių kasdien vis daugiau kyla skaisčių žiedų, skelbiančių, kad lietuvių tauta bunda. Vaikų krūtinėjų jau neslegia Lenino žvaigždutės, kaklų nespaudžia pionierių kaklaraiščiai, į šventoves kelias atviras. Tik komunistai dar laisvą žodį turi ir tebevyksta dvasinė kova tarp gėrio ir blogio. Tik gal ta kova ir užgrūdins teisiuosius, gal ir nebūtį nustums blogio skelbėjus.

O buvę Lietuvos komunistų partijos vadovai ir eiliniai turės susitaikyti su tuo, kad Lietuva išsprūdo iš jų rankų ir eina savo keliu.

OVER A CENTURY OF SERVICE

1874

Turner & Porter

LAIDOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

Vilniaus vyskupas pagalbininkas JUOZAS TUNAITIS skaito maldas Sausio 13-tosios didvyrių pagerbtuvėse Vilniaus Antakalnio kapinėse. Už jo – paminklas žuvusiems pagerbti
Nuotr. L. Baziliausko

**A+
STASEI PETRULIENEI**

iškeliavus amžinybėn,

nuoširdžiai užjaučiame liūdesyje likusius – žentą dr. ČESLOVĄ JONĮ, valdybos išdininką, jo žmoną dr. BIRUTĘ ir jų šeimą –

"Tėviškės žiburiai"

**A+
STASEI PETRULIENEI**

mirus,

dr. ČESLOVĄ JONĮ, valdybos pirmininką, ir jo žmoną dr. BIRUTĘ, netekus uošvės ir brangios motinos nuoširdžią užuojautą reiškiamo ir kartu liūdimė –

Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvo darbuotojai ir valdyba

**A+
SOFIJAI RAKŠTIENEI**

mirus, jos dukrą LAIMĄ, dukraitės – RŪTĄ ir KAROLINĄ, seseris – LIUCIJĄ ir ALEKSANDRĄ bei kitus artimuosius jų liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė –

Leokadija ir Juozas Vitai

*Ateis pavasaris, žydės gėlės ir beržai –
Tavęs nebus.
Ateis dukros ir anūkai, ten kur tu buvai –
Tavęs nebus.*

**A+
ELENAI ANTANAITIENEI,**

po ilgos žemiškos kelionės iškeliavus į Amžinybę, jos dukras – DANUTĘ GUTAUŠKIENĘ, JAVITĄ STRIKIENĘ, STELĄ PANAVIENĘ, jų šeimas bei visus gimines nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė –

A. Kšivickienė, Dundas M. L. Paškai, Burlington
E. Kronienė, Dundas L. J. Stungevičiai, Hamilton

PADĖKA

**A+
VIKTORAS GRAŽULIS**

iškeliavo amžinybėn, 1999 m. gruodžio 20 d. Palaidotas gruodžio 23 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse, Mississaugoje, Ont.

Nuosirdžiai dėkoju V. Pūtvio šaulių kuopos vadui Vyt. Pečiuliui ir visai kuopai už gražų palydėjimą į amžino poilsio vietą; klebonui kun. A. Simanavičiui, OFM, už gedulines Mišias, kun. E. Jurgučiui, OFM, už palydėjimą į kapines, Irenai Žukauskaitei už Šv. Rašto skaitymą šventovėje.

Dėkoju visiems už pareikštas užuojautas, užprašytas Mišias, atsiųstas gėles ir gausų dalyvavimą. Taip pat dėkoju B. Matulaitienei ir M. Povilaitienei už aukų rinkimą vėžiu sergantiems Lietuvoje vaikams. Ačiū V. Birštonui už skaniai paruoštus pietus ir ponioms už pyragus.

Jūsų visų parodytas nuoširdumas liks man nepamirštas.

Teresė Gražulienė

Kokie yra tikrieji lietuvaicių tautiniai drabužiai?

GENOVAITĖ BREICHMANIENĖ

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Tautinio atgimimo banga XX amžiaus pradžioje

Šio šimtmečio pradžioje, kai Lietuva pasiskelbė nepriklausoma valstybe ir atsikratė ilgai ją slėgusio carinės Rusijos jungo, Lietuvos inteligentija, nors ir buvo negausi, bet labai patriotiškai nusiteikusi, kilusi iš sveiko lietuviško kaimo. Savo entuziazmu ir pasišventimu įstengė uždegti kaimo žmones ir įkvėpti jiems laisvės troškimą. Vos paraginti savanoriai būriais rinkosi savo krašto ginti, o išvijo priešą stengėsi kurti laisvą Lietuvą. Per dešimtį metų jauna valstybė buvo padariusi didelę pažangą švietimo, žemės ūkio, pramonės ir prekybos srityse.

XX š. pradžioje per Europą ėjo tautinio susipratimo banga. Kiekviena tauta ieškojo savo šaknų – stengėsi sužinoti, kas jai būdinga ir kuo ji skiriasi nuo kitų. Buvo ruošiamos tarptautinės parodos ir festivaliai, kuriuose kiekviena tauta pasirodė savo menu, audiniais, medžio drožiniais, dainomis, šokiais ir kitomis savo tautai būdingomis meno apraiškomis. Lietuva tuo labai pradėjo domėtis.

Lietuvos pakelės buvo nusagstytos mediniais meniškais kryžiais, kopytelėmis, kaimo dievdiebių sukurtais Rūpintojėliais, bet apie audinius mažai buvo žinoma, nes sodžiaus žmonės tai atrodė kasdieninė būtinybė. Nuo jaunų dienų kiekviena kaimo mergina sėdėdavo staklės ir ausdavo sau krautį. Taip pat ir visi kaimo žmoniai drabužiai buvo namuose austi iš vilnų, linų ar medvilnės. Drabužiai buvo skirstomi į išeiginius ir darbinus. Išeiginiai drabužiai buvo audžiami iš geros vilnos ir geriausios rūšies linų. Tuo tarpu darbiniai drabužiai buvo jau iš prastos vilnos ir linų, kurie kartais būdavo ir su pakulomis susimaišę, tad juos vadindavo net pakuliniiais drabužiais. Lietuvos moterys ir merginos mokėdavo išausti puikius raštuotus staltieses, lovatieses, rankšluosčius ir juosta. Kartais merginos išsiaušdavo sau ir vestuvinių drabužių.

Dailininkų Tamošaičių įnašas lietuvių liaudies menui

Nuo 1926 m. jaunas dailininkas Antanas Tamošaitis pradėjo domėtis tyrinėti Lietuvos sodžiaus audinius. Jis važinėjo po kaimus ir senose močiutų skryniose atrado užsilikusių daug meniškų audinių. Ypatin- gai puošnūs jam atrodė kaimietinės prijuostės. Jis ilgą laiką važinėjo po sodžius, kruopščiai užrašinėjo senų žmonių pasakojimus, audimo techniką, net ir

Knygų rėšykla
"SAMOGITIA"
meniškai įrašę
knygas bei žurnalus

A. PLENYS

3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

NETEKUS GYVENIMO DRAUGO

a.a. VYTAUTO PETRUŠAIČIO,

reiškiame nuoširdžią užuojautą jo žmonai BIRUTEI ir jos artimiesiems –

Petras Butėnas,

dukra Marytė Akelaitienė su šeima

PADĖKA

IŠKELIAVUS Į AMŽINYBĘ
MYLIMAM GYVENIMO DRAUGUI
Ata

ZENONUI A. TUMOSUI,

dėkojame Prisikėlimo parapijos klebonui kun. Aug. Simanavičiui, OFM, kun. Pijui Šarpanickui, OFM, kun. Eug. Jurgučui, OFM, už gedulines Mišias, maldas laidotuvių namuose ir Šv. Jono lietuvių kapinėse; Algijui Simanavičiui už giedojimą. Visiems užprašiusiems Mišias, aukojusiems Lietuvai; karsto nešėjams, P.B.J. Greičiūnams, J. Vitkūnienei už paruošimą maisto.

Nuoširdus aciū visiems daktarams, o labiausiai dr. A. Valadkai ir dr. M. Valadkai teikusiems paslaugas. Draugams ir artimiesiems bei kaimynams, už pareiktą užuojautą asmeniškai, žodžiu ir raštu.

Žmona Birutė, giminė Kanadoje ir Lietuvoje

ansambliai, šeštadieninių mokyklų mokiniai autobusais atvykdavo į šį tokį jaukų lietuvišką kampelį. Visados jie visus maloniai sutikdavo, vaišindavo, aprodėdavo savo galerijas, audiomo meną ir t.t.

Šį skirtingą ir vienintelį visoje Kanadoje lietuvišką kampelį visai atsitiktinai pastebėjo Kanados valdžia ir suprato, kiek neįkainojamo turto ir meno čia sukrauta ir kaip jis praturtina įvairiaspalvę Kanados mozaiką. Kanados valdžia finansavo ir jų knygos "Lithuanian National Costume" išleidimą 1979 m.

1980 m. sausio 24 d. "Tėviškės žiburiai" išspausdino pasikalbėjimą su knygos autoriais. A. Tamošaitis, paklaustas apie tautinių drabužių atgimimą ir kūrybą nepriklausomoje Lietuvoje, atsakė: "Pati didžiausia mano kova buvo išgyvendinti aksominės lenkiškas "šniūravones", neva "birutiškus" šilkinus drabužius. Mūsų mokslininkai apvalė lietuvių kalbą nuo "barbarizmų", o man teko kovoti už pašalinimą tautiniuose drabužiuose aksomo, "parčią", šilko ir visokių vengriškų skepetų. Kaimuose buvo užtektinai namuose austų senoviškų drabužių pavyzdžių (...) ir mudviejų "Lithuanian National Costume" knygoje nėra vietos fabrikiniam svetimų kraštų audeklams".

Abu A. A. Tamošaičiai palieka stipriai įmintą savo pėdą Kanados žemėje. Jie išleido anglų kalba ir daugiau knygų (apie juostas, velykinius margučius), kurios paliks Kanados archyvuose. A. a. Anastazijos gobele- niais puošiasi Kanados valdžios įstaigos, jos nepaprastai gražūs tautiniai lietuvių drabužiai puošia muziejų sales, bylodami apie lietuvių imigrantų įnašą į Kanados gyvenimą. Jų abiejų spalvingi meno kūriniai, jų tapyba pasisklidusi ne vien Kanadoje. O kad išeivija jų pasipuosusi gražiais jų projektuotais tautiniais drabužiais, tai jų ir jų paruoštų audejų nuopelnas.

Ar Lietuvos ansamblių apranga turi įtakos išeivijai?

1974 m. Vilniuje išleista Stasės Bernotienės knyga "Lietuvių liaudies moterų drabužiai" (XVIII a. pabaiga – XX a. pradžioje). Šioje knygoje rašoma, kad įvairūs muziejai ruošdavo ekspedicijas į kaimą senoviškų drabužių pavyzdžių rinkti, nes tas spontaniškas atgimimas vyko toliau nors ir okupuotame krašte. Iš šios surinktos medžiagos dailininkai kūrė drabužių meno ansamblius, šventėms, kolūkiams, saviveiklos kolektyvams. Bet, matyt, atrankos šie dailininkai nedarė, nes nuo 1965 m. dainų švenčių leidiniuose moterų apranga pradeda keistis. Vėl grįžta aksomas, brokada, "parčia", karūnėlės dedamos ant kaktos, kartais merginos galvas uždengia "čepčiais", merginų sijonai darosi vis trumpesni, prapuola audinių raštai, drabužiai visam vienetiui daromi vienodi, lyg ir uniforma. A. Ta-

mošaitis savo knygoje taip pat mini "čepčius", kurie pagal jį ir St. Bernotienė išnyko XIX a. Juo merginos pridengdavo plaukus nuo saulės ar vėjo. A. Tamošaitis sako, kad vyresnio amžiaus moterys nešiodavo "čepčius" po šilkinėmis skaromis, kad jie uždegtų plaukus ir nesuteptų brangių iš kur nors į Lietuvą atklydusių skarų.

1998 m. paskutinėje dainų šventėje Vilniuje visos Lietuvos šokėjos buvo vietoj karūnėlių užsidėjusios baltas megztas kepuraites, o išeivijos šokėjos kepurėlių neturėjo, tad dėvėjo mažas baltas trikampes skareles surištas po kaklu. Atrodė lyg jos būtų pasirušiosios eiti į laukus šieno grėbti ar linų rauti. Bet kas eina linų rauti su raštuotais išeiginiais drabužiais? Kartais, beieškant naujovių, prasielkia ma su logika.

Antras papuošalas, kuris pradeda pas mus įsigyventi, tai tos baltos didelės ramunės ant jaunų mergaičių galvų. 1996 m. Dešimtoje sukaktuvinėje t.š. šventėje Čikagoje visos vaikų grupės šokėjos buvo su ramunių vainikais. Bet viena yra dirbtinių ramunių vainikai, o kita kai į dainų šventes susirenka mergaitės su varpų ir lauko gėlių – pieniu, ramunių, riagiagėlių, dobiliukų vainikėliais pasipuosios, nors ir tai iš ryto jos gražios ir linksmos laksto Vilniaus gatvėmis, o vakarop ir vainikėliai apvytę ir pačios šokėjos ir dainininkės būna pavargusios. Tai vis tiek negali apkeisti merginos tautinio drabužio dalies – karūnėlės. O jeigu kas nors sugalvos įvairius spalvų gėlių prie ramunių pridėti, būsimie panašios į ukrainietes.

Per visus penkis dešimtmečius išeivijos ansamblių vadovai kovojo prieš mus iš Lietuvos pasiekiančius labai suprastintus, suvienodintus uniforminius drabužius, nes jie buvo iškraipyti, greitai nublukdavo ir likdavo beverčiais. Mūsų audejų čia išaustu drabužių ne tik jauna mergina puošiasi, bet ir palieka jį gražų savo dukrai ir vaikaičiai. Iš Lietuvos ateinančios naujovės išeivijos tikrai daug nepaveikė, nebent kelios smulkios ir nedaug reikšmės turinčios tautinio drabužio dalys, kurių reikėtų tuojau atsakyti, kad jos nepaveiktų jaunų mokytojų, grupių ir ansamblių vadovų, kurios nėra pakankamai su lietuviškos merginos ar moters tautiniu drabužiu susipažinusios. Lietuvoje išaudžiami puikiai lininiai audiniai, tad reikia tikėtis, kad greitai tie fabrikai pradės austi ir vėl raštuotus tautinius drabužius. Reikia tik džiaugtis, kad išeivijoje išliko tautinis lietuvių drabužis, o taip pat ir švaresnė nuo "barbarizmų" lietuvių kalba. Pamažu tai sugrįš į Lietuvą.

Pastaba. Pirmoje šio straipsnio dalyje išspausdintoje "TŽ" š.m. 3 nr., paminėtas pokalbis su V. Aleksandravičiumi išspausdintas "Pasaulio lietuvių" 1989 m. lapkričio mėn. (ne 1999 m.).

Dail. Anastazijos Tamošaitienės austas lietuvių tautinis drabužis – Anglijos lietuvių dovana princesei Dianai

Tautiniais drabužiais pasipuošiusios. Iš kairės: B. VINDAŠIENĖ, G. BREICHMANIENĖ ir M. BARONAITĖ-GRĖBLIŪNIENĖ 1972 m. Čikagoje

Bjaurus žodynas Lietuvos dienraštyje

Vilniaus universiteto rektoriaus ROLANDO PAVILONIO straipsnis "Respublikos" dienraštyje. Jame įsiai nekulturnais žodžiais juodina išeiviją ir dešiniojo linkmės politikus. Tai skandalingas išpuolis

JONAS DAUGĖLA

Kai anuo metu Vakarų sąjungininkai išmušė nacius iš Egipto, Anglijos min. pirm. Winston Churchill parlamento rūmuose kalbėjo: "Ši pergalė tai dar nėra karo pabaiga, tai dar nėra net pabaigos pradžia. Bet tai gali būti sėkmingos pradžios pabaiga".

Panašios mintys mums kyla stebint Lietuvoje šiandieninį visuomeninį-politinį gyvenimą ir pasitinkant nepriklausomybės paskelbimo dešimtmčio sukaktį. Visi dar ir po dešimtmečio labai gerai prisimename su kokių džiaugsmu pasitikome ano meto Kovo 11-tąją. Tada visi tikėjome, kad ta diena pažymi skaudžios praeities pabaigą ir šviesios ateities pradžią. Bet šiandien jau daugelis kasdieninio gyvenimo reiškinį leidžia spėlioti, kad galbūt jau išgyvename ir tos saulėtos pradžios pabaigą. Per dešimt metų komunistinės nuotaikos ir jų judėjimas ne tik neišnyko, bet ir paskutiniu metu tolydžio didėja bei stiprėja. Tuo komunistinio tvarko šalininkų knibždėte knibžda. Jų yra pilna seime, vy-

riausybėje, prezidentūroje ir beveik visose aukštojo mokslo įstaigose.

1947 m. Lietuvos partizanų vadai, susirinkę snieguose paskendusiame bunkeryje, priėmė ir tautai paskelbė Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio tarybos deklaraciją. Joje jie labai aiškiai pasisakė už kokią Lietuvą jie kovoja ir aukoja savo gyvybes. Šią deklaraciją jie baigė: "Asmenys, bolševikinės ar vokiškos okupacijos metu išdavę Tėvynę, bendradarbiaudami su priešu, savo veiksmais ar įtaka pakenkę tautos išlaisvinimo kovai, susitepę išdavystėmis ar krauju, – yra atsakingi Lietuvos teismui".

V. Landsbergiui tada pavyko mūsų patriotiškai ir idealistiškai nusiteikusiems patriotus suvilioti į Atgimimo sąjūdį. To meto Aukščiausios (atkuriamosios) tarybos rinkimuose šis Sąjūdis laimėjo daugumą. Sąjūdžio pirmininkui V. Landsbergiui teko eiti naujai atsikūrusios nepriklausomos valstybės prezidento pareigas.

Tačiau nei jis pats, nei kiti Sąjūdžio veikėjai neprisiminė partizanų deklaracijos. O gal jie jos net nebuvo skaitę. Ir Lands-

bergis kompartijos veikėjų ne tik neatidavė teismui, bet ir paskyrė juos vadovauti pirmajai vyriausybei. Prunskienė pavedė sudaryti pirmąją vyriausybę ir jos padėjėjų paskyrė tos kompartijos gen. sekret. A. Brazauską. Netrukus tas kompartijos sekretorius užėmė ir prezidento vietą. Atgimimo sąjūdžio idealistai liko nuosalyje ir valstybiniame gyvenime nebeįvykdė ryškesnio vaidmens.

Atgimimo sąjūdžio ideologas M. Laurinkus yra pasakęs: jeigu pačioje nepriklausomo gyvenimo pradžioje būtų buvusi įstatymais uždaryta kompartija, o jos nariai būtų suvaržyti kaip kurios pilietinės teisės (bent 5 metams atimta balsavimo teisė), tai šiandien apie tą lietuvišką kompartiją niekas net ir nežinotų. Bet šiandien ji laisvai veikia ir plečia savo veiklą.

Artinasi savivaldybių ir seimo rinkimai, o netrukus bus renkamas ir prezidentas. Darbiečiai pajuto dešiniųjų partijų susiskaldymą ir suskato jį išnaudoti. Jie pradėjo labai gyvai ruošti rinkimus ir gyvena vilnietis juos visus laimėti arba bent regimai sustiprinti savo įtaką valdžioje. Juos remia socdemai ir įvairaus plauko liberalai. Tik labai gaila, kad jie neskelbia savo politinių programų. Jie tik kritikuoja kitas partijas ir juodina jų veikėjus. Šio pobūdžio rinkiminis įkarštis kasdien didėja ir įgauna vis bjaurėsnį atspalvį.

Jų "programa" savotiškai išryškina senesniųjų "Respublikos" dienraštyje paskelbtas R. Pavilionio straipsnius. Netenka abejoti, kad tarptautinės "Williams" b-vės sutartis su Lietuvos vyriausybe gali sukelti daugelį abejonių. Tik ateitis parodys, kiek mums ši sutartis gali būti žalinga ar naudinga. Tačiau savo straipsnyje R. Pavilionis jau dabar mums įvyriausybės narius ir politikus išvada keksmėmis, prostitutėmis ir savadavotais. O ši sutartį jis vadina "prostitucia magna". Anot jo, tos prostitutijos kūrėjai yra "lobistai ir išeivijos pensininkai, suguzėję į seimą ir prezidentūrą".

Jau seniai lietuviškuose spaudoje bebuvome matę tokį bjaurų žodyną. Mūsų laikais tokį žodyną vartodavo gerokai naminės pačmės pusberniai. Mes juos vadindavome nepraustaburniais. Nejaugi reikės tokį titulą prisiesti ir prie Vilniaus un-to gerb. rektoriaus R. Pavilionio pavarde? Be to, anuo metu mus panašiai koliojo ir pavergėjo leistas "Gimtasis kraštas". R. Pavilionis seka jų pavyzdžiu.

R. Pavilionis ir jo bendrai nekenčia Amerikos, nemėgsta ir užsienio lietuvių. Jis tvirtina, kad į Lietuvos politinį gyvenimą įsijungę Mieželis, Dudėnas, Kazėnas ir Palubinskas siekia Lietuvą padaryti mažytę Amerikos valstijukštę. Žinoma, jam daug

(Nukelta į 4-tą psl.)

Century 21
Best Sellers Ltd.
Member Broker
4 Robert Speck Parkway, Suite 150
Mississauga, Ont. L4Z 1S1
IRENA RENTELIENĖ
Pirkimo-pardavimo atstovė
Tel. (905) 273-4211 - įstaigos
(905) 507-6608 - namų
Prašu kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo klausimais. Mielai ir sėkmingai palausiu.

LAISVOJE TĖVYNĖJE

VEIKIA "LIONS" KLUBAS

Alytuje pradėjo veikti Džukijos "Lions" klubas, dešimties Lietuvos priklausančių tarptautinei "Lions" klubų organizacijai. Klubas viceprezidentas M. Dimša pranešė, kad klubo nariais galės būti tik aukštos moralės, gero charakterio ir geros reputacijos vyrai. Pagal klubo įstatus moterys į klubą nepriimamos. Jo teigimu, "moterys blaškytų vyrų dėmesį, o kai jų nebus, mūsų darbas bus produktyvesnis". Kad moterys nesiųdavo diskriminuojamos, jis sakė, kad bus rengiami "damų vakarai". M. Dimša neatmetė galimybės, kad šis įstatas punktas gali būti pakeistas. XX amžiaus pradžioje prasidėjusiam "Lions" judėjime moterims oficialiai leista dalyvauti tik 1987 m. Kaip rašo "Lietuvos rytas", moterys dalyvauja daugelio Lietuvoje veikiančių "Lions" klubų veikloje.

SUERZINO KALENDORIUS

Priešais leidžiamas "Metskaitė" išleistame kalendoriuje yra pavaizduotas Lietuvos valstybės žemėlapis, kuriame dalis Lenkijos, Gudijos ir Rusijos teritorijų yra pažymėtos užrašais "laikiniai okupuotos etninės lietuvių žemės", rašo ELTA. Dėl to nepasitenkinimą pareiškė Rusijos ambasada, o taip pat ir Lenkija, reikalavusi nebepardavinėti kalendoriaus. Lietuvos užsienio reikalų ministerija teigė, jog privatus kalendoriaus leidimas nebuvo derintas su Lietuvos valstybinėmis institucijomis ar jų finansuojamas, o kalendoriuje pateikta medžiaga jokiu būdu neatspindi oficialios Lietuvos pozicijos. Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas taip pat pareiškė neteikęs jokios pagalbos leidyklai. Ministeris pirmininkas Andrius Kubilius prašė Valstybės saugumo departamento ir Generalinę prokuratūrą patikrinti, ar leidinys "nepažeidžia nacionalinio ir rasinio lygiatėsiškumo".

SUMAŽĖJO CEMENTO APYVARTA

Kaip praneša ELTA, vienintelės lietuviško cemento bendrovės "Akmenės cemento" apyvarta ir grynasis pelnas praėjusiais metais sumažėjo, nes buvo importuojamas pigus gudiškas ir ukrainietiškas cementas. Taip pat buvo

prarasta Karaliaučiaus rinka dėl Rusijos finansų krizės. Pernai gamykla pardavė 668,000 tonų cemento, arba 113,000 tonų mažiau, negu 1998 m. Pernai bendrovės apyvarta buvo 112.56 mln. litų, užpėnai – 133.89 mln. litų. Lietuvoje 1999 m. buvo parduota 40% gamybos, 57,000 tonų buvo eksportuota į Latviją ir Estiją, likusi dalis – į Vakarų rinką. Šiemet planuojama pagaminti ir parduoti tiek pat cemento, kaip 1999 m., bet pelnas vėl gali sumažėti dėl brangstančios energijos bei augančios mokesčių naštos.

TIRIA RELIGINES SEKTAS

"Lietuvos aidas" rašo, kad 1999 m. pabaigoje įvyko du pasitarimai Valstybės saugumo departamento (VSD), Teisingumo ministerijos, Vyriausybės darbuotojų ir seimo narių seimo Žmogaus teisių komitete. Pripažinta, kad Lietuvoje nėra įstaigos, kuri kontroliuotų religinių bendruomenių veiklą, o ji reikalinga, nes visuomenei žiniasklaida pranešinėja, jog sektų veikla kenksminga, nors nebuvę tyrimų, nei konkrečių duomenų. Priimtas sprendimas kurti priežiūros grupę. Teisingumo ministerijos Registro skyriaus darbuotojų teigimu, dabar Lietuvoje gali būti apie 60 skirtingų netradicinių religinių judėjimų. Neseniai PHARE lėšomis buvo išleistas žinynas, kuriame išvardinta 270 religinių bendruomenių, oficialiai ar neoficialiai veikiančių Lietuvoje. Jas galima suskirstyti į 45 religinius judėjimus. Priežiūros grupė nebus jungiama prie VSD, bet galės kreiptis pagalbos į VSD, neturėdama galimybių vykdyti operatyvinės veiklos.

EKSPORTUOJA ŽVĖRIENĄ

Panevėžio rajone, Molainių kaime veikia vienintelė žvėrienos perdirbimo bendrovė UAB "Viltit". Šiai bendrovei Briuselio tarptautinė komisija suteikė Europos sąjungos veterinarijos kokybės pažymėjimą eksportuoti gaminius į ES valstybes. "Viltit" negamina dešrų ar konservų, tik supjausto, užšaldo ir supakuoja briedžių, elnių, stirnų ir šernų mėsą, išgabeną apie 90% žvėrienos į Italiją, Vokietiją, Belgiją, Skandinavijos kraštus. Į užsienį eksportuojama jos iš viso gal apie 500 - 600 tonų. Pernai įmonė pirkė pusrėčio tūkstancio stirnų, 220 briedžių, 270 elnių. Supirkimo kainas nustato Vakarų Europos rinka. Už elnius mokama 5 litus už kilogramą, už briedžius – 6 litus už kilogramą, o už stirnas – dvigubai daugiau, rašo ELTA. Daugiausia briedžių sumedžiojama Biržų, Rokiškio, Zarasų miškuose. Elnių atvežama iš Šiaulių, Akmenės, Joniškio, Tauragės miškų, o briedžių – iš visų rajonų. RSJ

Išvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisyto ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel 905 383-9026

154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

FIRST PLACE PHARMACY
350 King St. E., Hamilton

540-8877

Viktoras Remesat,
BSc.Pharm

- ☐ 10% nuolaidos pensininkams (15% trečiadieniais)
- ☐ Nemokamas vaistų pristatymas
- ☐ Sveikatos priežiūros įrankiai

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPDIST ROBERTAS NEKRAŠAS, M.D., D.CH.

- ▶ KULNO SKAUSMAI
- ▶ PĖDOS SKAUSMAI
- ▶ PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- ▶ NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- ▶ JAUGĖ NAGAI
- ▶ VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- ▶ SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- ▶ VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- ▶ PLOKŠČIAPIEDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- ▶ PĖDOS DEFORMACIJŲ TAIKYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAIS
- ▶ PRIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- ▶ STERILUS ĮRANKIAI

PRIMAME LIGONIUS TRIJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:
 88 ANCASTER, 352 WILSON ST. E. TEL 648-9176
 88 HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL 388-3541
 88 HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL 523-7944

Naujai įsteigta Vankuverio lietuvių tautinių šokių grupė pirmą kartą gražiai pasirodė kalėdiniam susirinkime 1999 m. gruodžio 11 d. Grupę įsteigė ir jai vadovauja ZITA KAULIENĖ

Nuotr. B. Abromaitytės-Verch

Hamilton, Ont.

A. a. PRANĖS DALIENĖS 4 metų mirties atminimui, sūnus Leonas Klimaitis "Pagalbai Lietuvos vaikams" aukėjo \$5000 (penkis tūkstančius JAV dol.). Ši auka padės daugeliui vaikų, atsiradusių sunkiose sąlygose Lietuvoje. Nuosirdžiai dėkojam už šią paramą mūsų tolimesnei veiklai.

Pagalba Lietuvos vaikams komitetas

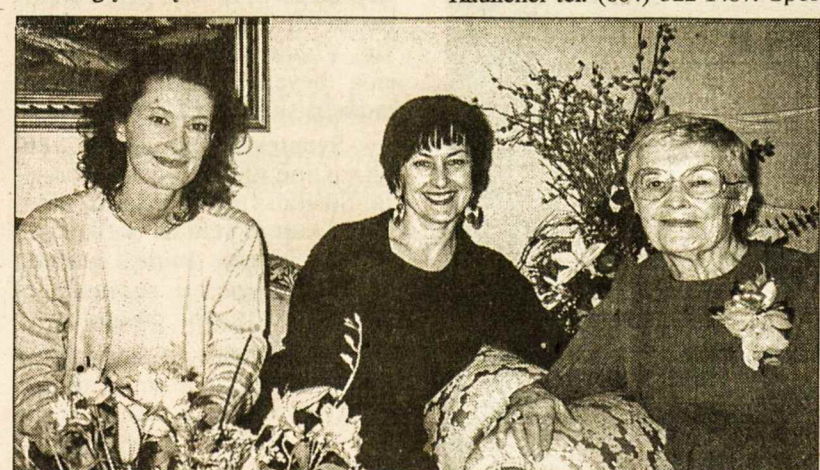
VAIKŲ DIENOS CENTRAMS (VDC) Lietuvoje aukėjo: \$100 – Br. Grajauskas; \$500 – kredito kooperatyvas "Talka"; a.a. E. Grajauskienės atminimui, A. E. Grajauskai; \$25 – Gr. J. Kažemėkai, B. B. Venslovai; \$20 – J. J. Kamaičiai, M. L. Paskai; P. Kanopa, R. J. Pleinai, Z. P. Sakalai, V. Kėžinaitis, P. Styra; \$10 – L. P. Ciparij, B. Skvercekienė, A. Didžbalienė.

Senelių prieglaudoms Lietuvoje aukėjo: \$20 – A. E. Liaukai; \$10 – D. A. Garkūnai, P. Dums.

Visiems aukotojams dėkingas VDC komitetas

KLB HAMILTONO APYLINKĖS valdybos surengtas Naujų metų sutikimas praėjo linksmai ir nuotaikingai. Svečiai gerėjosi salės puošnumu, o čia buvo E. Bajoraitienės ir R. Pakalniškienės menas. Svečiai vaišinosi B. A. Mačių skaniai paruošta vakariene. Pyragų stalas prilygo A. Baranausko ir "Anykščių šileliui". Stalo garbiniausioje vietoje stovėjo išdidus raguolis, netoli, krepšelyje tūnojo jauti ir gražūs baravykai, toliau pasipūtę spurgos, čia pat, tokios traipės žvaigždutės ir snieguolės... čia palinkę berželio šakos, plaštakės, o va ir ežiukas ramiai snaudė... Bitelės (šokoladinės) skraidė tarp tortų ir pyragų, kurie vienas už kitą gražesni... Vynuogių kekės palinkę ant lėkštės krašto, prie jų didžiulės braškės žiūrėjo kas jas pirma pasirinks. Viskas buvo nepaprastai gražu ir skanu. Atėjus 12 val. nakties visi kėlė šampano taures, sveikinosi ir linkėjo laimės ir ilgų metų vieni kitiems. V. Povilionio linksma muzika ir jo gražios dainos linksminė su svečiais iki vėlyvos nakties. Pabaigoje pirmininkas B. Mačys padėkojo visiems dalyvavusiems, salės puošėjoms ir prie vaišių stalo prisidėjusioms – E. Bajoraitienei ir R. Pakalniškieni. Visiems palinkėjo sėkmingų metų. M. Biekšienė

JAUNIMO SEKCIJOS ŽINIOS. Visi, kurie norėtų šokti tautinius šokus, prašomi skambinti Zitai Kaulienei tel. (604) 322-1487. Spor-

MARYTĖ GUDJURGIENĖ-RAČIŪNAITĖ (dešinėje), uoli lietuvių veiklos rėmėja, neseniai šventusi savo 80-tąjį gimtadienį, su dukterimis – Dinah (kairėje) ir Ruth

Nuotr. V. Kadžio

KAIRYS BALTIC EXPEDITING

517 Fruitland Rd.,
Stoney Creek, Ontario,
Canada L8E 5A6
Tel: (905) 643-3334

Siuntiniai į Baltijos valstybes

- \$12 už vieną kubinę pėdą.
- Papildomai \$5 už 10 kg siunčiant tuo pačiu adresu kitam asmeniui.
- Prašom nurosti per sunkių dėžių.
- \$18 pristatymas iki 31 kg.
- Pagal Lietuvos muitinės įstatymus asmuo gali gauti tik 31 kg be maito.
- Prieš atvažiuodami ar norėdami daugiau informacijos prašom skambinti

Genei Kairienei (905) 643-3334

PRIMU SIUNTINIUS ANTRADIENIAIS IR TREČIADIENIAIS

Petras Šturmas (Toronto raj.) (905) 271-8781
 Algis Trumpickas (Vasagos raj.) (705) 429-2156
 Bernardas Mačys (905) 632-4558
 Voyages Poltours Travel (Montrealis) (514) 521-9910

Vancouver, BC

Laikas taip greitai bėga, kad jau dingio šaltoka vasara, lietingas ruduo. Štai jau žiema ir Kalėdos. 1999 metais pasaulyje vyko žemės drejbėjimai, potvyniai ir baisios audros-uraganai.

Nors Vankuveris ir yra pavojingoje zonoje, bet mes, aciu Dievui, gyvename ramiai belaukdami Kalėdų ir Naujų 2000 metų. 1999 m. gruodžio 11 d. 2 v.p.p. St. Mark anglikonų šventovėje (1805 Larch St. Kitilano) susirinko rekordinis skaičius lietuvių (daugiausia jaunų) švesti "lietuviškų Kalėdų". KLB Vankuverio apylinkės pirmininkė Marytė Račytė maloniai pasveikino susirinkusius ir pasidžiaugė, kad šiemet jau susirinko tiek daug jaunų lietuvių. Lietuvių garbės konsulas Kristupas Juras pasveikino visus Kalėdų ir Naujų 2000 metų progą, palinkėjo dar daugiau stiprėti lietuviškai ir organizuotai. Po konsulo kalbos Bernadeta Abromaitytė Verch plačiai nušvietė senus Kūčių papročius, Kalėdos – tai džiaugsmo ir vilties šventė, nes prieš 2000 metų Btelijuje gimė pasaulio Išganytojas Jėzus. Zita Kaulienė, savo doje nukėlė dalyvius į Lietuvą, į neužmirštamą Kūčių ir Kalėdų dienas bei naktis. Trumpu žodžiu apylinkės vicepirmininkas Virgilijus Kaulius pasveikino susirinkusius ir pristatė žymų Lietuvos pedagogą Antaną Vaušpą, kuris yra atvažiavęs iš Montrealio pas gimines Intus ir bus čia iki pavasario.

Prasidėjo meninė dalis. Pasirodė bendras choras ir sugiedojo kelias kalėdines giesmes angliškai ir "Gul šiandieną" lietuviškai. Akompanavo Janina Kuzmickaitė-Kuzmas. Toliau Z. Kaulienė, jau gerai žinoma tautinių šokių mokytoja, pristatė savo jau gerai paruoštą keturių porų šokėjų grupę, kuri pašoko "Suktinį", "Sėjau rūtą" ir "Kalvelį". Šokiams akompanavo "Hi-Fi" muzika. Šokėjas dalyviai sutiko labai šiltai ir ilgai plojo, nes jau daug metų, kai tautinių šokių čia nebuvo. Pabaigai Janina Kuzmickaitė paskambino dvi dalis Mozart'o "Sonata In A Major".

KLB apylinkės pirm. Marytė Račytė padėkojo visiems, kurie prisidėjo prie šio renginio ir pakvietė pasivašinti kavutė bei ponius sušėstas skanumynais. Buvo dar loterija, kurią gražiai tvarkė B. Vileita ir A. Butvilienė.

JAUNIMO SEKCIJOS ŽINIOS. Visi, kurie norėtų šokti tautinius šokus, prašomi skambinti Zitai Kaulienei tel. (604) 322-1487. Spor-

tininkai (krepšinis, tinklinis ir slidinėjimas) prašomi skambinti Linui Ažubaliui (604) 738-1216. Yra naujai steigiamas futbolo (soccer) komanda. Skambinti Fritz Irrgang (604) 733-2512. Visi būsite maloniai priimti. P.B.

Edmonton, Alta.

MARYTĖ GUDJURGIENĖ (Račiūnaitė) 1999 m. gruodžio 11 d. šventė savo gražų 80-tą gimtadienį. Šia proga Lietuvių Namuose, Edmontone, susirinko didelis būrys jos giminių bei draugų. Tarp šeimos narių ir svečių buvo ir jos sūnus Paul su žmona Mona, atvažiavę iš Brampton, Ont., ir duklė Dinah su vyru Jim iš Kalgario. Taip pat, dalyvavo ir jos kitos dvi dukterys: Ruth su dviem sūnėmis ir Lidija, kurios gyvena Edmontone. Marytė susilaukė daug sveikinimų, buvo apdovanota gražiom dovanėlėmis ir gėlėmis. Likusieji nuo dovanų pinigai (100 dolerių), Marytės pagėdavimu buvo pasiūti per A. Sungailienę "Vaiko tėviškės namams" – našlaičiams Lietuvoje.

VASARIO 16-TOS MINĖJIMAS bus švenčiamas Edmontono Lietuvių Namuose vasario 19, 5.30 v.v. Kaip ir per kitus Edmontono lietuvių pobūvius bus šilta vakariene ir trumpa programėlė. Tikimasi, kad šiemet minėjime dalyvaus apie 90-100 Edmontono ir apylinkių lietuvių bei jų draugų.

EDMONTONO LIETUVIŲ NAMŲ akcininkų metinis susirinkimas įvyks po Mišių Lietuvių Namuose kovo 12, sekmadienį. Kadangi šiais metais bus renkama nauja valdyba, visi akcininkai kviečiami šiam susirinkime dalyvauti. V.K.

Savo vyro a.a. dr. POVILO GUDJURGIO dvidešimtosios mirties metinėm prisiminti, Marija Gudjurgienė atsiuntė \$300 auką našlaičių kaimui "Vaiko tėviškės namai" Lietuvoje. Geriausias atpildas aukotojui – žinoti, kad jo auka padės našlaičiui išeiti į gyvenimą doru žmogumi. Už tokį įnašą nuosirdžiai dėkoja – **KLB moterų draugijos centro valdyba**

Bjaurus žodynas...

(Atkelta iš 3-čio psl.)

geriau patiktų, jei Lietuva ir vėl būtų "didžiulės motinos Rusijos" dalis.

Šiurp "Respublikoje" skaityti tokį straipsnį. Bet dar skaudžiau, kad šis straipsnis parašė Vilniaus universiteto rektorius. Juk istorinis Vilniaus universitetas visais laikais buvo lietuvių bėgaltinis. Lietuvių bėgaltis išliko net ir lenkų, bolševikų okupacijos metais. Universitetas visais laikais sugebėjo išleisti žymius mūsų tautinio atgimimo veikėjus. O dabar pragaistingas mintis skleidžia ir tuos lietuvius keksėmis pravardžiuoja tu Universiteto rektorius, kurį išsireka universiteto senatas.

Yra pagrindo manyti, kad tokiomis R. Pavilionio mintimis yra maitinamas ir visas mūsų akademinių jaunimas. Tad ir neuostabu, kad universitetą baigę ir daktarų laipsniais apsisivikavę mūsų akademikai įsijungia į LDDP gretas ir bendromis jėgomis žudo prieš dešimtmetį paskelbtą mūsų šalies nepriklausomybę bei demokratiją. Belieka tikėti, kad švedams nepriklausomo mūsų valstybinio gyvenimo dešimties metų sukaktį, neišgyvensime tos gražios pradžios skausmingos pabaigos.

SPRINTING
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus. Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave., Toronto Ont., M8V 1B3
Savininkas Jurgis Kuliešius

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Prezidento Antano Smetonos 125 metų gimimo ir 55 metų mirties sukakčių minėjimas, rengtas Tautinės sąjungos St. Petersburgo skyriaus, įvyko 1999.XII.1 Lietuvių klubo didžiojoje salėje St. Petersburg, FL. Įvadinį žodį tarė skyriaus pirm. J. Šulaitis, pakviesdamas programai vadovauti G. Treinienę. Invokaciją sukalbėjo kun. dr. M. Cyvas, o kalbą apie vėlonį Prezidentą pasakė V. Abraitis. M. Tūbelytė-Kuhlmanienė apie savo dėdę ir krikštą tėvą A. Smetoną pateikė atsiminimų. Muz. A. Jurgutis pianinu atliko du kūrinus, D. Mackelienė padėklavama B. Brazydžio eilėraštį. Vyrų dainos vienetas "Aidas", vadovaujamas muz. B. Kazėno, padainavo keturias dainas. Visiems dalyviams ir programos atlikėjams rengėjų vardu padėką pareiškė J. Šulaitis. Po minėjimo visi pasivašino poniu paruoštais užkandžiais.

Argentina

Argentinos lietuvių jaunimo sąjungos "Nemuno" draugijos šokėjų grupė praėjusių metų lapkričio 20-21 d.d. Beriso vietovėje surengė šiovyklą, kurioje dalyvavo iš Berisso Mindaugo ir "Nemuno" draugijų, Buenos Aires miesto "Lietuvių centro" bei "Lietuvių susivienijimo" ir iš Rosario kun. Juozo Margio draugijos jaunimas. Pasak laikraščio "Laikas" 858-LM nr., stovykloje jaunimas linksmai praleido laiką, pasidalino patyrimu ir aptarė lietuvių jaunimo veiklą, pasitinkant naująjį šimtmetį. Nutarta, kad ir Argentinos lietuvių jaunimo sąjunga įeity po du atstovus iš kiekvienos draugijos. Apie 60 jaunuolių, dalyvavusių stovykloje, žadėjo rytingiau dirbti lietuvių išlaikymui Argentinoje.

Lietuvių centro teatro grupė, vadovaujama A. Ruplėno, Buenos Aires mieste suvaidino komediją "Tingins". Vaidmenis atliko: P. Klogas, J. Bačkis, A. Bačkienė ir J. Gaidimaskas. Režisieriaus padėjėja – S. Ruplėnienė. Scenos dekoracijos paruošė Bačkių ir Klogų šeimos. Buvo daug žiūrovų, ypač jaunimo. Dalyvavo ir Lietuvos garbės konsulas Argentinoje A. Rastauskas su žmona.

Australija

Melburno lietuvių "Dainos" sambūris praėjusių metų lapkričio 21 d. Lietuvių klubo patalpose koncertu paminėjo savo 50 metų veiklos sukaktį. Buvo pilna salė dalyvių. Du autobusai svečių atvažiavo iš Geelongo lietuvių telkinio. Koncertą pradėjo solistė B. Kymantienė daina "Mano sieloj šiandien šventė". "Dainos" sambūrio valdybos pirm. D. Lynikienė dalyvius supažindino su koncerto pranešėjais A. Karazijene ir R. Čižauskaite-Caldwell. Pirmoji pranešėji lietuvių, o antroji – anglų kalba. Choriui dirigavo B. Prašmutaitė ir akompanavo Z. Prašmutaitė bei R. Mačiulaitienė. Įvairias lietuvių dainas atliko moterų, vyrų ir mišrus choras. Po koncerto sukaustytininkas sveikino Geelongo choro "Viltis" vadovė A. Scano, Adelaidės choro "Lithuania" vadovas J. Pocius, ALB Melburno apylinkės valdybos pirm. A. Vaitiekūnas, PLB atstovas Lietuvoje G. Žemkalnis. Raštu sveikino: ALB krašto valdybos pirm. J. Vabolinė, Sidnio choras "Daina", Birštono ansamblis "Pušelė". Po sveikinimų į sceną buvo pakviesti ir apdovanoti buvę "Dainos" sambūrio vadovai P. Morkūnas, A. Čelna, D. Levickienė ir dabartinė vadovė B. Prašmutaitė, J. Andr.

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, išikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 40 MILIJONŲ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	PASKOLAS
kasd. pal. čekių sąsk. iki2.25%	Ameninės nuo7.35%
santapus2.75%	nekiln. turto 1 m.....7.25%
kasd. pal. taupymo sąsk.....2.00%	
INDĖLIAI:	
90 dienų indėlius.....3.50%	• Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.
180 dienų indėlius.....3.50%	• Narių santaupos
1 m. term. indėlius4.60%	apdraustas TALKOS
2 m. term. indėlius5.25%	atsargos kapitalu
3 m. term. indėlius5.50%	3 mil. dol. ir Kanados
4 m. term. indėlius5.60%	valdžios iki \$60,000
5 m. term. indėlius5.85%	sumos draudimu
RSP ir RRIIF	
(Variable)2.50%	
1 m. ind.4.60%	
2 m. ind.5.25%	
3 m. ind.5.50%	
4 m. ind.5.60%	
5 m. ind.5.85%	

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"
MASTER CARD KREDITO KORTELE
INTERAC KORTELE

Plataus masto kalbininkas

Pagerbtas akademikas, profesorius, buvęs švietimo ministeris ZIGMAS ZINKEVIČIUS
75-rių metų amžiaus sukakties iškilnėje Vilniuje

VIKTORAS ALEKNA, Vilnius

Šių metų sausio 4 d. Lietuvos Mokslų taryba gražiai paminėjo akademiko Zigmą Zinkevičių 75 metų sukaktį. Ta proga Lietuvos mokslų akademijos bibliotekoje buvo atidaryta akademiko spausdintų darbų paroda, o Mokslų akademijos rūmų salėje gausiai susirinkusiems akademiko moksladraugiams, mokiniams, visuomenės atstovams pats akademikas papasakojo apie katalikų poterių vertimo į lietuvių kalbą istoriją, parbrėždamas, kad poterių lietuvių kalbą išvertė ne Jogaila, kaip tvirtina istorikai, o dar Mindaugo krikšto laikais jau buvo nemažai lietuvių, kurie mokėjo katalikiškus poterių, išverstus iš vokiečių kalbos.

Šis naujasis Z. Zinkevičiaus atradimas – tai mažytė smulkmena iš visos Lietuvių kalbos istorijos, kurią Z. Zinkevičius išdėstė šešiose Lietuvių kalbos istorijos knygose, kiekvieną knygą pavadindamas vis kitaip: „Lietuvių kalbos kilmė“ – 1984, „Iki pirmųjų raštų“ – 1987, „Senųjų raštų kalba“ – 1988, „Lietuvių kalba XIII-XIX a.“ – 1990, „Bendrinės kalbos iškilimas“ – 1992, „Lietuvių kalba naujaisiais laikais“ – 1994.

Pažiūrėjęs į šiuos toms naujesnių laikų smalsus skaitytojas pamanytų, kad Z. Zinkevičius tiek ir teparą, o geriau pažįstantis lietuvių kalbos mokslo raidą pasakys, kad šios knygos – tai Z. Zinkevičiaus darbų viršūnė. Kas dalyvavo suktuvių posėdyje, turėjo progą išgirsti, kad Z. Zinkevičius savo veiklą pradėjo dar būdamas Ukmergės gimnazijos mokytojas, dalyvaudamas gimnazijos moks-

Profesorius, akademikas, buvęs Lietuvos švietimo ir mokslo ministeris ZIGMAS ZINKEVIČIUS, atšventęs 75-ąją amžiaus sukaktį

Lietuvių kalbos enciklopedija

Kaip sakoma šios svarbios knygos pradžioje, enciklopedijoje pateikiami duomenys apie lietuvių kalbą, jos sandarą, istoriją, tarmes, ryšius su kitomis giminiškomis kalbomis, šaltinius bei žymesnius tyrinėtojus. Kaip dabar įprasta šios rūšies knygose, duomenys išdėstyti abėcėlės tvarka.

Labai išsami informacija duota apie Lietuvos ir užsienio kalbininkus, kurie atliko lietuvių kalbos mokslui ir praktikai reikšmingų darbų. Maždaug visus straipsnius apie kalbininkus parašė Algirdas Sabaliauskas.

Enciklopedija taip pat rašo apie lietuvių kalbą kalbotyros atžvilgiu. Vengiama specifinė terminologija, jeigu visiškai įmanoma. Informacija visada dalykiška apie fonologiją, morfologiją, žodžių darybą ir t.t. Visus straipsnius parašė geriausi specialistai.

Kas domisi lietuvių kalba, bus labai dėkingas, kad turime

ši gražų veikalą. Jo autoriai: Vytautas Ambrazas, Aleksas Girdeinis, Kazys Morkūnas, Algirdas Sabaliauskas, Vincas Urbaitis, Adelė Valčekienė, tAleksandras Vanagas.

Parėngė Kazys Morkūnas, redagavo Vytautas Ambrazas. Išleido Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, Vilnius, 1999 m., 745 puslapiai.

Alfred Bammesberg, Eichstätt, Vokietija

Atsiųsta paminėti

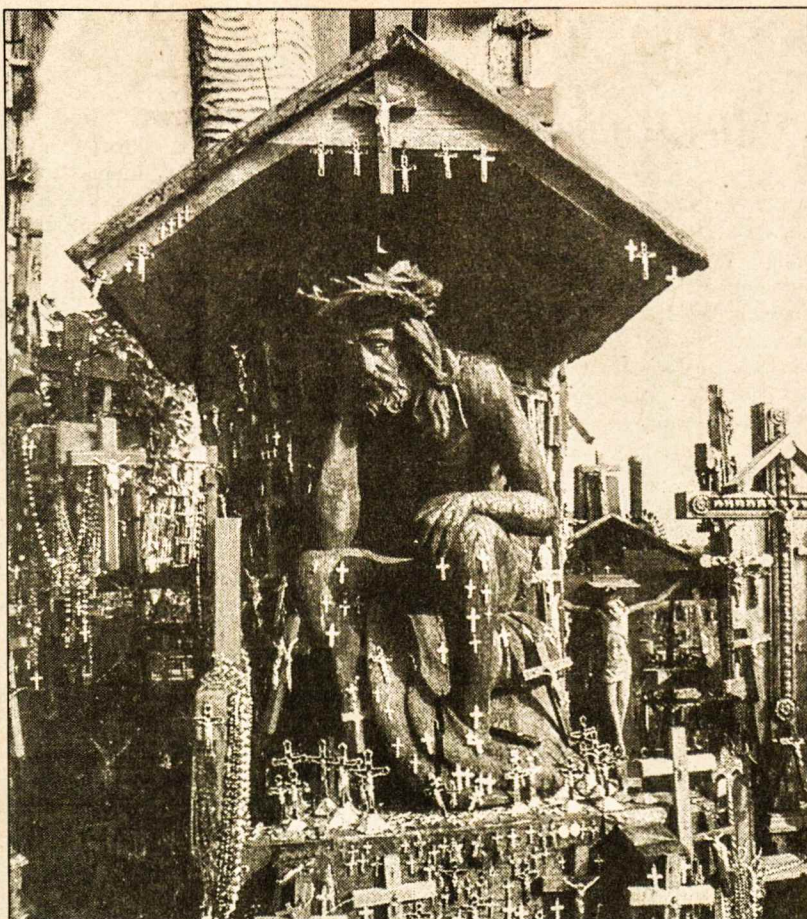
Genė Sereikienė, ŽEMĖS KELEIVUI. Eilėraščiui. Redaktorė – Ramutė Šukienė. Dailininkė – Aušra Paulauskienė. Išleido Ramutės Šukienės leidykla (Didžioji g. 14, Kėdainiai 5030). Tiražas – 500. Kėdainiai, 1998 m., 116 psl.

SUVAŽIAVIMO DARBAI 1998. Lietuvių kultūros institutas. Redaktorius – dr. Vincas Bartusevičius. Leidėjas – Lietuvių kultūros institutas (Schloss Rennhof, 68623 Lampertheim-Hüttenfeld, Germany). Lampertheim, 1999 m., 184 psl.

Gaila, kad ši veiklos sritis taip netikėtai nutrūko. Bet kaip tik po to vėl prakalbo plunksna ir atsirado knyga „Kaip aš buvau ministru“ (1998). O pernai ir dar viena – „Prie liuanistikos židinio“, kurioje kalbininkas pamėgino sudėti ilgų metų įvairių darbų patirtį. O štai jubiliejaus dieną į parodos atidarymą šalia sveikinimo gėlių vienas sveikintojas atnešė keletą egzempliorių knygos, kurios dar ir pats autorius nebuvo matęs.

Vladas Buragas, BLIZGENOS PAVĖJUI. Eilėraščiui. Penktąjį Sūdavo krašto poeto knygelė. UAB „Tele SAT-press“ V. Kudirkos g. 20, LT-4520 Marijampolė. Tiražas – 500. Marijampolė, 1999, 36 psl.

Kęstutis Trimakas, IEŠKANČIOJO PĖDSAKAI. Evangeliniais mąstymais poetinė forma. Keltvortų laida Kristaus gimimo dutūkstantųjų metų sukakties proga. Išleido Lietuvos katechetikos centro leidykla (Rotušės a.23, Kaunas 3000). Kaunas, 1999 m., 268 psl.

Rūpintojėlis Lietuvos Kryžių kalne. Dail. J. Raslanas, fotografas R. Dailidė

Krikščionybė Lietuvos mene

Didinga paroda, apimanti praėjusius šimtmečius ir iškeltanti krikščionybės vertybes Lietuvoje

GENOVAITĖ GUSTAITĖ, Vilnius

Po rūpestingo, didžiulio pasirengimo taip pavadinta paroda buvo atidaryta Vilniuje, Lietuvos dailės muziejuje 1999 m. gruodžio 28 d. Parodą sudaro per 5,000 vienetų – 1985 m. surastas Vilniaus katedros lobis (paslėptas 1939-aisiais), kitų Lietuvos šventovių relikvijų bei pasiskolintos iš Vatikano, Berlyno, Dresdeno, Rygos, Lietuvos muziejų, privačių rinkinių (Tėvo Stanislovo, monsinjoro A. Talačkos), taip pat liaudies meno dirbiniai. Apskritai XI - XX š. pradžios vertybės (paskutinis stendas paskirtas palaimintojo J. Matulajūčio sudarytai nepriklausomai Lietuvos Katalikų Bažnyčios provincijai).

Labai turtinga paroda skirta kelioms datoms: Kristaus gimimo 2000-osios metinėms, Mindaugo krikšto (1251) bei vainikavimo karaliaus vainiku (1253) 750-osios metinėms; kartu ji atveria kelią Lietuvos tūkstantmečio programai, yra jos pirmas renginys. Įsikūrusi istoriniame, didingame Taikomosios dailės muziejuje (Arsenale) užima visą jo plotą ir truks iki 2003 m. spalio 30 d.

Atidarymo iškilnė

Per iškilmingą atidarymą kalbėjo parodos globėjas prezidentas Valdas Adamkus. Buvo skelbta, kad sveikinimo žodį tars ir kitas parodos globėjas – kardinolas Vincentas Sladkevičius, bet jis dėl silpnos sveikatos į atidarymą neatvyko.

Sveikinimo žodį tarė vyskupo konferencijos 2000 m. jubiliejaus komiteto pirmininkas, Vilniaus arkivyskupas metropolitas A. J. Bačkis. Parodą palaimino vyskupo konferencijos pirmininkas, Kauno arkivyskupas metropolitas S. Tamkevičius.

Atidarymo iškilnė didino „Aidijos“ choro giedama karaliaučio šv. Kazimiero sukurta giesmė „Ausk Marijai rožių giją“.

Renginyje dalyvavo taip pat V. Landsbergis, seimo, vyriausybės nariai, Lietuvos hierar-

Ilgesys

Šaltaj žiemoj ilgiuos pavasario, Pavasari – ilgiuos žiemos. Ir taip kiekvieną tylų vakarą Aš vis kažko ilgiuos.

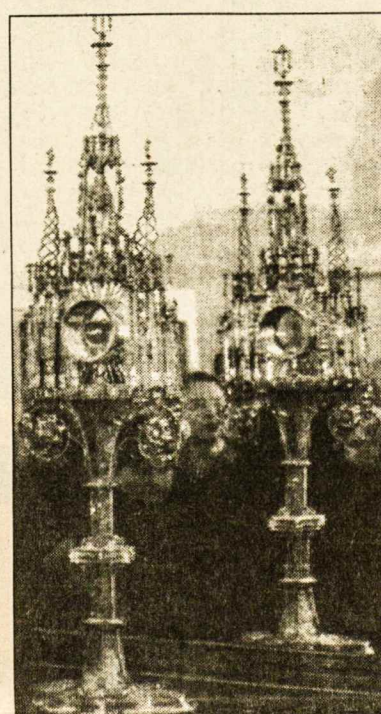
Kai aš namuos – ilgiuos kelionių, O kai kely – namų ilgiuos Ir į apsnūdusį pasaulį Aš savo ilgesį nešuos.

Malda

Kaip muzika tyra malda Paliečia širdį ir jausmus. Ji skamba man tarsi daina Ir džiaugsmas lieja per kraštus.

Tyra malda – sielos daina, Melodija švelni ramina Ir liūdesio širdį nėra, Vienatvė jau nebekankina.

Vaida Kanopeckaitė, Raseinių vidurinės mokyklos dešimtokė, 16 metų

Iš parodos „Krikščionybė Lietuvos mene“ Vilniuje – didžioji arba Goštautų monstrancija

chai, kunigai, ambasadoriai, konsulai, kultūros, meno mokslo žmonės. Svečiams aiškines Dailės muziejaus direktorius R. Budrys vylys, kad lankytojai pajus ypatingą estetiinę erdvę, sukurktą vertingiausių įvairių stilių sakralinio meno kūrinių, jų atskleistą krikščioniškos Lietuvos kultūros savitumą, vertę.

Istoriniai dokumentai

Tarp tūkstančių gotikos, renesanso, baroko, klasicizmo vertingiausių taikomojo ir vaizduojamojo meno kūrinių yra istorinių dokumentų, rodančių krikščionybės kelią, jo pradžią, ženklius mūsų žemėje, taip pat su tema susijusių archeologinių radinių. Pirmuosiuose stenduose, įrengtuose meistriškai, profesionaliai, su skoniu bei išmone, savaime ugdančių estetiškumą, nereikėtų praleisti Kvedlinburgo analuose pirmojo Lietuvos vardo paminėjimo, susijusio su liūdnai pasibaigusiu arkivyskupo vienuolio Brunono-Bonifacio iš Kverfurto misija – žūtimi Lietuvoje 1009 m. Kalbėdamas per atidarymą, Valdas Adamkus pareiškė: viduramžių Europa Lietuvos vardą sužinojo 1009 m. kaip tik krikščioniškos kultūros dėka. Nuo šios datos skaičiuojame savo valstybės vardo amžių.

Liturginiai reikmenys ir portretai

Kitose salėse tarp išpūdingų arnotų, kapų, mitrų yra ir Vilniaus bei Zemačių vyskupo portretai. Spėjama, kad abu rinkiniai buvo pradėti telti XVI š. pabaigoje; iki mūsų dienų išlikę seniausi yra perpiešti XVII - XVIII š. Vilniaus vyskupo portretų parodoje yra 38; pradedama nuo pirmųjų – Andriaus ir Jokūbo – baigiama XX š. pradžios vyskupijos valdytojų portretais.

Katedros lobynas

Didžiausią susidomėjimą kelia išgarsintas Vilniaus katedros lobynas; dabar jis – muziejaus viduryje, visai uždaroje, erdvioje patalpoje su specialia apsaugos sistema ir signalizacija, be to, policininkais. (Ten, prie sienos, po stiklo gaubtu stovi ir di-

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Filmas apie a.a. archeologę prof. dr. Mariją Gimbutienę, pasaulinio garso mokslininkę, buvo pristatytas 1999 m. lapkričio 13 d. Filadelfijoje. Jau filmo pavadinimas „Didžiosios Motinos atradimas: Marijos Gimbutienės gyvenimas ir palikimas“ (Excavating the Great Mother: The Life and Legacy of Marija Gimbutas) trumpai išreiškia mokslininkės teoriją, kad Europos priešistorinė kultūra buvo matriarchalinė ir garbino Deivę Motiną, gyvybės davėją. Kaip A. Masionytė rašo (13), ši teorija yra įkvėpusi feministinę teologiją. Filmas esąs pirmas būsimos dokumentinių filmų serijos rodinys, skirtas žemės ir moters svarbai pabrėžti. Filmą įgarsino žymi aktorė Olimpija Dukakis. Pristatyme dalyvavo garsioji menininkė ir rašytoja Cristina Biondi, kurios skulptūra „Deivės palikimas“ numatoma pastatyti Lietuvoje, Europos skulptūrų parke.

Kalbininkas ir žurnalo „Kultūros barai“ vyr. redaktorius Bronys Savukynas įvertintas Lietuvos ir Lenkijos seimų narių premija už lietuvių ir lenkų kultūrinio bendradarbiavimo skatinimą. Premija įteikta Vilniuje 1999 m. lapkričio 26 d. Laureatas yra paskelbęs daugiau kaip 80 mokslinių darbų, organizavęs lietuvių ir lenkų kultūrininkų konferencijas Vyriūose, Druskininkuose. Kaip BNS skelbia, tose konferencijose siekiama tyrinėti lietuvių ir lenkų santykius atmetant neigiamus požiūrius.

Trečiasis kariškos dainos konkursas „Dainuokim, Lietuvos kariai!“ pasibaigė 1999 m. lapkričio 13 d. Šį kartą dalyvavo ne tik krašto apsaugos savanoriai, bet ir Šaulių sąjungos nariai. Geriausiu solistu pripažintas savanoris eil. S. Vasilauskis, geriausiu duetu – šauliai J. Janušaitis ir P. Petryša. Vokalių ansamblių grupėje šaunčiausias buvo šaulių „Žilvinas“. Kaimo kapelių grupėje pirmoji vieta atiteko Zemačių apygardos 3-čiosios rinktinės muzikantams. Estradinėje muzikoje geriausiai pasirodė ir premijas pelnė Dainavos apygardos 1-sios rinktinės kariai. Kaip „Lietuvos aide“ (1999.XI.16) rašoma, apdovanojimus įteikė Lietuvos kariuomenės vadas brig. gen. Jonas Kronkaitis. Už savo kūrybos dainas karine tematika plk. Arvydo Pociaus premija atiteko kariui eil. V. Sipavičiui.

Monika Keliaučytė, Krista Valaitytė, Krista Erickson praveda Hamiltono mokyklos Kalėdų programą

Nuotr. V. Stanevičienės

džioji Goštautų monstrancija, XVI š. gotikos retėnybė).

Manoma, lobynas pradėtas kaupti tuoj po Lietuvos krikšto (1387), po Vilniaus katedros įsteigimo (1388). Jo pagrindą sudaro LDK valdovų (Kazimiero, Aleksandro, Elzbiotos Habsburgaitės, Bonos Sforcos ir kt.), didikų (Goštautų, Tiškevičių, Pacų, Sapiegu), pačių vyskupo (Radvilų, Vainų), prelatų, kardinalkų dovanos. Ilgainiai lobyno turtai – monstrancijos, taurės, arnotai, gobelenai – medžiagų vertingumu, meniskumu, istoriskumu nenusileido LDK valdovų rinkiniams, garsėjusiems visoje Europoje; jie laikyti didžiųjų kunigaikščių rūmuose šalia katedros. Šiandien dėl jų, anuomet stebinusių Europą, galime tik atsidusti – kiek jų belikę Vilniuje! Nieko.

Pagirtina organizacija

Puikiai organizuota paroda: bent du sykius sukiesta žinia sklaido prieš atidarymą, išpūdingas plakatas su labai vykusiai parinkta detale iš Goštautų monstrancijos, kalendorėliai, atvirukai, kiti leidiniai; katalogas bus vėliau, be to, pasakojimai per radiją ir televiziją. Paroda pradėjo savo netrumpą gyvenimą, iš esmės priklausanti nuo... lankytojų. Todėl norėtusi jų palankumo, mokėjimo vertinti, pajusti, R. Budrio žodžiais tariant, krikščioniškosios kultūros Lietuvoje grožį, savitumą ir vertę. Mokėjimo branginti to, kas dar išliko.

Lietuvos kultūros fondo (LKF) 1999 m. lapkričio 13 d. pasirašyta sutartimi įsipareigojo trejus metus remti JAV bendrovę „Megamec“, gaminanti vaikų žaislus ir savo veiklą pradedanti Lietuvoje. Numatoma, kad ši bendrovė, plėsdama savo verslą Europoje, per ateinančius dvejus metus Lietuvos kultūros fondą galės paremti trimis milijonais litų. Pasak LKF darbuotojų, susilaukus tokios paramos būtų galima atgaivinti kai kurias programas, nebeveikiančias dėl lėšų stokos kaip talentingų vaikų bei jaunų menininkų rėmimas. Kaip rašo ELTA, lietuviams su „Megamec“ bendrove susipažinti padėjo Lietuvos garbės konsulas Švedijoje H. Palmgrenas.

Lietuvos jaunųjų filologų konkursas, 1999 m. jau 31-asis, sutraukė keletą tūkstančių dalyvių – aukštesniųjų klasių moksleivių. Buvo atsiųsta apie 400 darbų: prozos ir dramų, poezijos, poezijos rašinių, prozos rašinių, kalbos, publicistikos ir tautosakos. Vertinimo komisija, pirmininkaujant poetei M. Kontrimaiti, atrinko 150 darbų, kurių autoriai kartu su mokytojais buvo pakviesti dalyvauti baiginiame tarpsnyje. Nustatyta, kad šių metų darbai yra brandesni, aukštesnės kultūros. Tačiau, kaip žurnale „Gimtoji kalba“ (1999 m. rugsėjo mėn.) rašoma, vos vieno kito buvo derama sutvarkyta kalba, rasta didžiųjų kalbos klaidų, ko neturėtų būti humanitariniai dalykai besidominčių rašiniuose.

Dianos ir Kornelijaus Matuzevičių dokumentinis filmas „Būti“ Ispanijos Bilbao mieste 1999 m. lapkričio pabaigoje vykusiam tarptautiniame dokumentininkų festivalyje geriausiai įvertintas ir laimėjęs pagrindinę premiją. Kaip rašo ELTA (1999.XII.2), lietuvių dokumentininkų darbai š.m. gruodžio 2 d. buvo rodomi Briuselyje. Žiūrovai matė keturis lietuviškus filmus. Be aukščiausių minėtų Matuzevičių, su savo darvais pasirodė H. Šablevičius, Alg. Maceina.

Lietuvos kamerinis orkestras, vadovaujamas prof. Sauliaus Sondeckio, 1999 m. gruodžio mėnesį koncertavo Vokietijos Hamburge, Diuseldorfe, Frankfurte, Stutgarte, Manheime, Hannoverje. Orkestras atliko Sen Sanso „Žvėrių karnavalą“ ir L. van Beethoveno „Prometėjaus tvaričius“. Tekstus skaitė garsūs anglų teatro ir kino aktoriai Petras Ustinovas. Kaip ELTA rašo, išvykos programą visiems buvo proga išgirsti Valstybinės filharmonijos salėje, Vilniuje, 1999 m. lapkričio 26 d. Snk.

PRISIKĖLIMO
PARAPLIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 60 milijonų dolerių

MOKA UŽ:	
90-179 d. term. ind.	3.25%
180-364 d. term. ind.	4.05%
1 metų term. indėlius	4.60%
2 metų term. indėlius	5.25%
3 metų term. indėlius	5.50%
4 metų term. indėlius	5.60%
5 metų term. indėlius	5.85%
1 metų GIC-mėn. palūk.	4.60%
1 metų GIC-met. palūk.	4.85%
2 metų GIC-met. palūk.	5.50%
3 metų GIC-met. palūk.	5.75%
4 metų GIC-met. palūk.	5.85%
5 metų GIC-met. palūk.	6.10%
RRSP, RRIF ir OHOSP	
Variable	3.00%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	4.85%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	5.50%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	5.75%
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.	5.85%
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.	6.10%
Taupomąją sąskaitą iki	2.00%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	2.00%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki	2.00%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	2.50%

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% (kainoto turto vertės iki \$250,000). Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai **"INTERAC-PLUS" kortelė**

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

RUBY REAL ESTATE LTD.
REAL ESTATE BROKER
27 John Street, Toronto

♦ MLS skelbimas
♦ Komisas 3½%
♦ Toronto Real Estate Board narys

Victor Rudinskas, Broker
Tel.: 416 249-7829

ADVOKATAS
VICTOR RUDINSKAS
Tel. 416 240-0594

27 John Street, Toronto,
Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence Ave. W.
ir Weston Road)

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & HEATING
Taisau ir įvedu

- Centrines šildymo ir A/C sistemos
- Oro drėkintuvus (Humidifiers)
- Indų plovimo mašinas, viryklas
- Šaldymo sistemos, šaldytuvus

Atlieku dujų, vandenietikio (plumbing), elektros darbus.
Skambinti R. Jareckui
tel. 416 370-3539 arba 905 502-9614
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS

AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJĄ

(416) 232-1250
83 SIX POINT ROAD
(I PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

VISAIS NEKILNOJAMO TURTO KLAUSIMAIŠ – PARDAVIMU AR PIRKIMU – sąžiningai patarnausiu.

PIRMIAUSIA PRAŠAU SKAMBINTI

TEODORUI STANULIUI, B.A.
Associate Broker

Tel. 416 769-1616; faksas 416 769-1524.
RE/MAX WEST REALTY Inc., 1678 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A9

SPORTAS

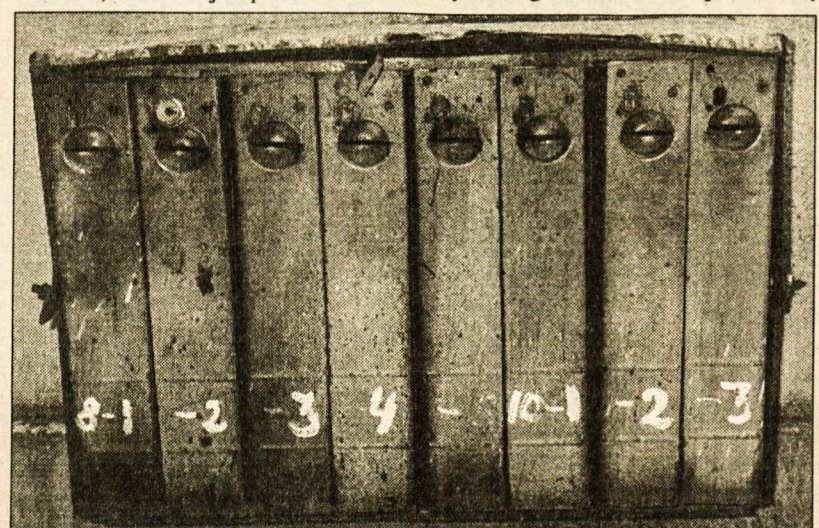
Žinios iš Lietuvos

KREPŠINIS: Kauno "Žalgiris" krepšininkai nutraukė nesekmų seriją Eurolygos turnyre. Žalgiriečiai (01-20) savo aikštėje 84:76 nugalėjo savo "amžiną" priešininką Maskvos "CSKA" (Rusija) klubą. Tai buvo šimtoji "Žalgirio" pergalė Europos turnyruose. Deja, "Žalgiriui" nebeliko jokių galimybių patekti į kitą etapą, nes sąlyginėje visų klubų rikiuotėje užima 21-ąją vietą (ketvirtą nuo galo). R. Saporos taurės turnyro šešioliktfinalyje (01-18) Vilniaus "Lietuvos rytas" savo aikštėje 103:73 sutriuškino Sarajevo "Bosna" (Bosnia-Hercegovina) krepšininkus. Vilniaus "Sakalai" baigė kovą taurės varžybose šešioliktfinalyje (01-19) pralaimėdami Kroatijoje "Split" krepšininkams 80:89. L. Ronchetti taurės turnyre Vilniaus "Lietuvos telekomo" krepšininkės išvykoje (01-19) pralaimėjo 64:67 Bania Lukos "Port" (Bosnia-Hercegovina) komandai, bet turėdamos geresnį taškų santykį pateko į ketvirtfinalį. Lietuvos moterų krepšinio lygos (LMKL) varžybose pasibaigus antrajam ratui, turnyro lentelė: 1 Vilniaus "Lietuvos telekomo", 2 Kauno "Laisvė", 3 Marijampolės "Arvi-

Vernitas", 4 Klaipėdos "Žuvėdra", 5 Kauno "LKKA-Viktorija", 6 Alytaus "Snaigė", 7 Vilniaus "Svajna", 8 Panevėžio "Panevėžys". LKL praėjusio savaitgalio rezultatai: "Neptūnas" – "Lietuvos rytas" 80:91, "Šiauliai" – "Kraiteinė" 90:65, "Žalgiris" – "Sakalai" 75:66, "Neptūnas" – "Atletas" 94:73, "Sema" – "Kraiteinė" 84:57.

RANKINIS: Lietuvos vyrų rankinio rinktinė, nors (01-19) Sofijoje 28:21 įveikė Bulgarijos komandą, bet jau neturi galimybių patekti į kitą atrankos rungtynių etapą. Kontrolinėse moterų rankinio rungtynėse (01-20) Lietuvos rinktinė Vilniuje antrą kartą pralaimėjo Švedijos moterų komandai 19:23. (Pirmą kartą 26:32).

LENGVOJI ATLETIKA: Šiuolaikinės penkiakovės pasaulio čempionatą zoninėse atrankos varžybose Rygoje į geriausiųjų ketvertą pakliuvo trys Lietuvos sportininkai. Nugalėtojas vilnietis Edvinas Krungolcas (5616 taškų), antras – estas Imre Tideman (5535), trečias – kaunietis Andrejus Zadneprovskis (5387), ketvirtas – kaunietis Eugenijus Seniuta. Pasak "Lietuvos ryto", lėšų trūkumas rengiantis Sidney olimpinėms žaidynėms gali sužlugdyti daugelio Lietuvos sportininkų

Pašto dėžutės Kaune

Nuotr. V. Hick

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)
plūgai negalėjo nieko matyti ir turėjo kuriam laikui sustabdyti kelių valymą. Policija stengėsi, nors ir sulėtintu tempu, nuvykti į nelaimių vietas. Kanados valdžios, Vankuverio saloje esančiame Viktorijos mieste ir apylinkėse oras taip sušilo, kad pražudo daržuose gėles ir pradėjo lapoti medžiai.

Ontario provincijos parlamentas pagaliau sutiko pradėti rūpintis privačių prieglaudų priežiūra. Neseniai įvestas skundų telefonas ("hotline"), Toronto 416-338-0001 iki gruodžio vidurio surinko per 350 skundų, daugiausia liečiančių maistą, švarą, vagystes bei aptarnavimą. Ontario turi 623 "savanoriškai" tam tikrų taisyklių prisilaikančias privačias prieglaudas, kuriose gyvena apie 30,000 senelių. Nors juose paprastai siūloma tik "lengva" priežiūra, Sveikatos ministerijos statistika rodo, kad senelių amžiaus vidurkis – 82 metai, 85% jų reguliariai vartoja vaistus, 23% serga Alzheimer's liga arba yra silpno proto, 13% naudoja vežimėlius, 34% naudoja vaikščiojimui atamas, 23% nekontroliuoja kūno funkcijų, 4% visai nevaikšto ir 10% reikalingi pagalbos valgant. Prieglaudų kainos svyruoja nuo \$23-40 bendrame kambaryje, \$45-73 privačiame kambaryje, iki \$200 ir daugiau už išskirtiną priežiūrą. Daugelyje kitų provincijų (Br. Kolumbijoje, Saskatchewan, N. Skotijoje, N. Brunsvike) visos prieglaudos yra valdžios prižiūrimos.

York apygardos Toronto policijai nenorintis savo pavadės skelbti geradarystės padovanojo \$75,000 vertės sraigtasparnį, aprūpintą visa policijos darbui reikalinga aparatu. York poli-

Krepšinio pirmenybės

2000-ųjų m. ŠALFASS-gos vyrų senjorų (35 m. ir vyresnių) krepšinio pirmenybės įvyks 2000 m. kovo 25-26 d.d. Detroit, Mich. Vykdo – Detroit LSK "Kovas". Galutinė komandų registracija privalo būti atlikta iki 2000 m. kovo 10 d. imtinai šiuo adresu: Mykolas Abarius, 27465 Franklin # 202, Southfield, MI 48034. Tel. 248-357-2876; faksas 248-338-26251 E-mail: michael-gcpa@ameritech.net Papildomas ryšys: Vytautas Polteraitis, tel. 734-420-3137; E-mail: vytop@aol.com. Smulkesnė informacija išsiųsta klubams. ŠALFASS centro valdyba ir krepšinio komitetas

viltis dalyvauti varžybose. Katastrofiškai trūkstant pinigų, šalies sporto vadovai bus priversti visus turimus išteklius atiduoti grupei geriausių sportininkų. Tokiu būdu atpuls kiti geri kandidatai ir perspektyvus jaunimas. Pasak LTOK vasaros olimpinio sporto šakų komisijos, maždaug 50 sportininkų delegacijos pasirengimui reikia apie 16 mln. litų sumos. "Lietuvos ryto" žiniomis, Šabatajus Kalmanovičius Kauno verslininkui Vladimirui Romanovui vėl atgal už 1000 tūkstančių JAV dolerių pardavė Kauno "Žalgirio" futbolo klubą.

AUTOMOBILIŲ LENKTYNĖS: Lietuvos automobilių lenktynininkas Romualdas Beresnevičius ir jo šturmanas Arūnas Lekavičius ištesėjo duotą pažadą ir užbaigė Egipto piramidžių papėdėje Dakaro lenktynes. Jie tapo pirmisiais lietuviais, užbaigusiais šias labiausiai prestižines dykumų lenktynes, nors liko priešpaskutinėje 94-toje vietoje. (Startavo 132 automobiliai). V.P.

Skautų žinios

• Šm. vasario 9, trečiadienį, 7.30 v.v. skautų Vyčių sueiga įvyko Lietuvių Namų seklėje (posėdžių kambaryje). Dėl informacijos skambinkite Edvardui Pečiuliui tel. 416 240-1658.

• Šv. Kazimiero skautų-čių globėjo šventė Toronto skautija švęs kovo 5 d. Prisikėlimo parapijos šventovėje, o salėse rengiama tradicinė Kaziuko mugė. Mugei labai reikalingi laimikiai didžiajai loterijai. Galintieji juos paaugoti prašomi skambinti s. E. Simonavičienei tel. 416 769-2370 arba nuvežti adresu: 437 Rummymede Rd., į šiaurę nuo Bloor. F.M.

BPL Import/Export
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR LENKIJĄ
\$1.99 už kilogramą + \$20 už pristatymą SKAMBINTI
905 545-8868 – Asta arba Beatas Brasai
Siuntiniai palmami iš namų nemokamai. Perduodame pinigus.
Adresas: 23 Springer Ave., Hamilton, Ont. L8M 2W7

WALTER V. DAUGINIS
INSURANCE - DRAUDIMAS
PERSIKĖLĖ Į NAUJAS PATALPAS NUO 1998 M. LAPKRIČIO 1 D.
KEN GIBB REAL ESTATE & INSURANCE
300 North Queen St., Suite 105N
Etobicoke, Ont. M9C 5K4
(šiaurinė pusė Queensway; prieš Sherway Gardens)
Tel. 416 622-5305 arba 1-800-463-5305
Faksas 416 620-7584

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

savaitraštis, didelio formato, 8-10 puslapių, reguliari metinė prenumerata – \$43.00, rėmėjo – \$53.00, garbės – \$63.00
Naujam prenumeratoriui pirmiems metams – \$35.00 (JAV-se amerikietiška)

Vardas, pavardė.....
Adresas.....
.....
.....
Siunčiu prenumeratą.....dol., auką.....dol.
Laikraščio adresas:

"Tėviškės žiburiai"
2185 Stavebank Rd., Mississauga,
Ontario, L5C 1T3, Canada

Norintiems susipažinti "Tėviškės žiburiai" siunčiami nemokamai šešias savaites. Prašome pranešti tokių asmenų adresus.
ADMINISTRACIJA

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

AKTYVAI per 115 milijonų dolerių

MOKA:
3.05% už 30-89 dienų term. indėlius
3.25% už 90-179 dienų term. indėlius
4.05% už 180-364 dienų term. indėlius
4.60% už 1 m. term. indėlius
5.25% už 2 m. term. indėlius
5.50% už 3 m. term. indėlius
5.60% už 4 m. term. indėlius
5.85% už 5 m. term. indėlius
4.60% už 1 m. GIC mėn. palūk.
4.85% už 1 m. GIC invest. pažym.
5.50% už 2 m. GIC invest. pažym.
5.75% už 3 m. GIC invest. pažym.
5.85% už 4 m. GIC invest. pažym.
6.10% už 5 m. GIC invest. pažym.
3.00% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
4.85% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
5.50% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
5.75% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
5.85% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.
6.10% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.
3.00% už OHOSP (variable rate)
2.00% kasd. pal. čekių sąsk.
4.75% už JAV dol. 1 m. GIC
2.50% už JAV dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)

IMA:
už asmenines paskolas nuo.....7.75%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu (fixed rate)
1 metų.....7.35%
2 metų.....7.85%
3 metų.....8.05%
4 metų.....8.20%
5 metų.....8.30%

su keičiamu nuosimčiu.....5.95%

Duodame:
– asmenines paskolas iki \$250,000;
– mortgicijus iki 95% įkainoto turto;
– ribotą kredito paskolas (Line of Credit) ir
– komercinius mortgicijus

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

MasterCard **Cirrus**

Lietuvos banko proginių monetų pardavimas.
Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas.
Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų.
Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire transfer) į Lietuvą ir kitus kraštus.

KASOS VALANDOS
• Pirmad., antr., ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
• Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
• Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:
Lietuvių Namuose – 1573 Bloor St. W., Toronto ON M6P 1A6
Telefonas: 416 532-1149
Etobicoke – 2975 Bloor St. W., Toronto ON M8X 1C8
Telefonas: 416 207-9239
Elektroninis paštas: parama@total.net Tinklapis: www.parama.net

Sutton GROUP

PAŽADU JUMS
24 valandų
tarnybines paslaugas,
greitą dėmesį,
sąžiningumą,
išsamią informaciją.
Prašau skambinti šiandien
tel. 416 236-6000
pirkimo ar pardavimo klausimais

sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

SMITH MONUMENT CO. LTD.
(nuo 1919 metų)
▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. 416 769-0674
Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7

Queen Travel International Ltd **ALGIS MEDELIS**
133 Roncesvalles Ave.,
TORONTO, Ont. M6R 2L2 Tel. 416 531-4800

KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS!
Į LIETUVĄ KELIONES paruošiu geriausiomis kainomis ne tik iš Toronto, bet ir iš kitų, kad ir tolimiausių Kanados vietovių.
SKRENDAM ĮVAIRIOMIS TRĄSOMIS.

Besiruošiantiems šią vasarą skristi į Lietuvą su suomių "FINNAIR" oro linija, nusipirktiems bilietą iki vasario pabaigos pritaikysiu \$150 dolerių nuolaidą! Skambinkite tuoj pat ALGIUI MEDELIUI.

Pas mane atvažiuoti nėra būtina – keliones sutvarkau paskambinus telefonu. Bilietus pristatau X-PRESS paštu. Toronto įstaigoje būnu trečiadieniais tarp 11 ir 17 valandos.

ALGIS MEDELIS

MEDELIS CONSULTING
45 Forest Heights Str., Whitby, Ont. L1R 1T7
Tel. 1-905-666-9086 FAX 1-905-666-9183
ALGIS ar STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atskleidžiant Jūsų gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienį. PER 7 DARBO DIENAS JŪSŲ GIMINIS LIETUVOJE TIESIAI Į RANKAS PERDUODAM AMERIKIETIŠKUS DOLERIUS. GARANTUOTA!

Sveikiname JUSTINĄ ir DANĄ PRASAUSKUS

auksinės 50-sios vedybinio
gyvenimo sukakties proga.

Jums dar daug džiaugsmo ir sveikatos
pilnų metų linki Jūsų vaikai –

Vidas ir Alina su šeimomis

Kad nuo akmenėlių
Kojelės nevargtų,
Aš būtau žolelė
Po tavo kojelių.

Kad kaitri saulėlė
Tau neįkyrėtų,
Būtau debesėlis
Virš tavo galvelės.

Kad nepūstų vėjai,
Lietūs neužlytų,
Saulėle tekėtau,
Zvaigždėle žibėtau. (S. Neris)

Tiek takelių, metelių nueita
STASELIO ir ANELIUKĖS.

Linkime Jums gražių prisiminimų.

Su meile –

Vida, Kęstas, Rita, Algis
ir jų šeimos

Ir laisvėje netrūksta varguolių

Garliavos invalidų vaikų globos draugija kreipiasi pagalbos

Džiaugiamės atgavę laisvę ir nepriklausomybę, nėra okupacijos ir priespaudos, visi laisvi ir vis laisvėjame, tik gaila, kad taip sunkiai verčiamės ekonomikoje, esame labai priklausomi nuo kaimyninių šalių. Štai skaudžiai palietė Rusijos ekonominė krizė, nukentėjo ir mūsų šalies biudžetas, skurdas palietė daugelį žmonių, ypačiai pensininkus ir žmones su negalia (invalidus). Valstybė nepajėgi skirti žmonėms pagal jų poreikius, vykdoma biudžetinių lėšų taupymo politika dar sunkesne našta gula ant vargingųjų pečių, kuriems jau ir išsimaitinti yra sunku, nekalbant apie kultūrinį gyvenimą, gydymosi sąlygas, o apie išvykimą, kad ir į artimiausias kaimynines šalis, galima tik pasvajoti, ir tokių žmonių vis daugėja.

Gyvename laikmetį, kai daugelis organizacijų išsilaiko tik paremiamos rėmėjų iš Vakarų pasaulio, gaudamos lėšų, maito, inventorius.

Garliavos invalidų draugija įsteigta 1999 m. pradžioje, tik 2-me pusmetyje sulaukė mažutę dotaciją iš Lietuvos respublikinės invalidų draugijos darbo vietai sukurti (stalams, kėdėms nusipirkti, apskaitos ir atskaitomybės dokumentams), o realiai

pagelbėti ligos ar mirties atveju nėra jokios galimybės. Neturime transporto priemonės, negalime įsigyti labai reikalingos kompensacinės technikos priemonių, sanitarinės higienos reikmių, kaip pampersų, ramentų, vežimėlių, keltuvų į vonias, tualetus ir kt., net savo asmeninius telefonais naudojames tarnybiniams reikalams. Taryba dirba iš pasiaukojimo, negaudama jokių atlyginimų, nes sumokėti už bet kokias paslaugas nėra iš kur. Visos sąskaitos tuščios, jokių lėšų likučių ar santaupų Naujiesiems metams nėra. Pradedame viską nuo nulio.

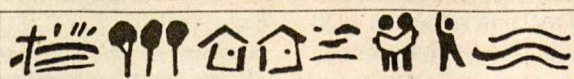
Būdami finansiškai ir fiziškai silpni, mes labai norėtume rasti užsienyje veikiančias analogiškas organizacijas, besirūpinančias neįgalųjų reikmėmis, ar pavienių žmonių neabejingų skausmo ir kančių išvargintų žmonių likimams. Tikimės, kad atsilieps į šį straipsnelį tie, kurie galėtų patarti, pamokyti mus, neturintčius patirties, kaip be didelių sąnaudų integruotis į visuomenę, būti žmogumi tarp sveikųjų, gal ir materialiai paremti lėšomis. Mūsų draugijoje net 62 neįgalūs įvairaus amžiaus vaikai, kai kurie reikalingi intensyvaus gydymo, specialios priežiūros, mokyklos.

Organizacijos ir asmenis norintius mums padėti materialiai, prašome persiųsti pinigų iš Lietuvos invalidų draugijos Kauno rajono Garliavos skyriaus (kodas 5996223) valiutinę sąskaitą Nr. 5246091, esančią Lietuvos Taupomajame banke Kauno rajono skyriuje (banko kodas 60122, adresas – A. Barausko g. 19, LT-3028 Kaunas). Apie perlaidos ar čekio siuntimą prašytume informuoti Invalidų draugijos pirmininkę Aldoną Grikiatienę adresu: Darbininkų g. 74 - 1, LT-4316 Garliava, Kauno raj., Lietuva. Tel. 55-17-69.

Visiems geradariams iš anksto dėkojame, linkėdami Jums kuo geriausios sėkmės. Ačiū Jums ir teatylgina Jums Gerasis Dievas.

Su gilia pagarba –
Aldona Grikiatienė,
LID Kauno raj. Garliavos skyriaus tarybos pirmininkė

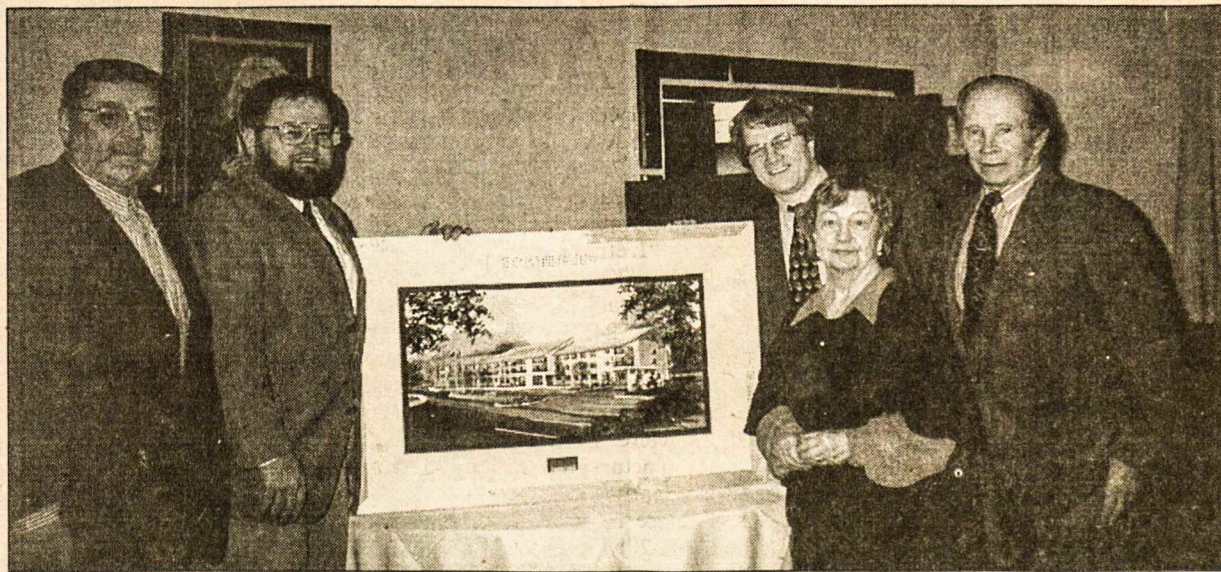
ADMINISTRATORIUS "NERINGOS" STOVYKLAI

Ieškomas asmuo su profesiniu pasiruošimu ir patirtimi, gerai mokantis lietuvių ir anglų kalbas ir galintis dirbti ištisus metus.

"Neringos" stovykla yra Nek.Pr. Marijos seserų globoje, Vermonto valstybėje; ja naudojasi jaunimas ir suaugę.

ASMENYS, KURIE DOMĖTŪSI ŠIUO DARBU, PRAŠOMI KREIPTIS DABAR PRISIUNČIANT SAVO GYVENIMO IR DARBO APRAŠYMĄ ("CV"): "Neringos" taryba, 600 Liberty Hwy, Putnam, CT 06260

Sausio 19 d. Lietuvių Namų popietėje lankėsi Ontario parlamentariai, kurie buvo supažindinti su Slaugos namų statyba. Iš kairės: A. ŠILEIKA, lietuvių kredito kooperatyvo "Parama" valdybos pirmininkas, D. FLEET, buvęs High Park apylinkės atstovas, G. KENNEDY, dabartinis High Park-Parkdale atstovas, A. SKILANDŽIŪNIENĖ, Lietuvių Namų ir Visuomeninės veiklos komiteto pirmininkė, V. KULNYS, Slaugos namų aukų rinkimo vajeas pirmininkas

Nuotrauka R. Šileikienės

SPAUDOS BALSAI

Sprendimas autonomininkų byloje

Vilniaus rajono savivaldybės savitrašis "Przyjazn" ("Draugystė") 1999 m. gruodžio 16 - 22 d. laidoje rašo: "Aukščiausias Lietuvos respublikos teismas gruodžio 14 d. padarė galutinį sprendimą 'autonomininkų' byloje. Pagal šį sprendimą buv. deputatui L. Jankielewicz'ui 3.5 metų laisvės atėmimo bausmė buvo sumažinta ligi 2 metų". Kiti kaltinamieji išvengė laisvės atėmimo bausmės. Šį AT sprendimą Lenkijos senatorius ir Lenkų bendrijos pirmininkas Stelmachowski taip komentavo: "Tai, kad Lietuva įžengia į XXI šimtmetį, turėdama lenką politinį kalinį, nepasitarnaus geram jos vardui tarptautinėje arenoje".

Kuo autonomistai buvo kaltinami rašo "Gazeta Wileńska" 1999 m. gruodžio 16 d. laidoje: "Jie buvo kaltinami tuo, kad priklausė (Šalčininkų) rajono valdžiai tuo metu, kai 1991 m. kovo 17 d. savo iniciatyva pravedė savo teritorijoje referendumą dėl priklausymo Sov. Sąjungai. Šalčininkų valdžia (ir tarybos nariai) buvo apkaltinti ir todėl, kad rajono teritorijoje rengė jaunų vyrų gaudynes ir sovietinę kariuomenę, kai visa Lietuva tai boikotavo. Problema vis dėlto yra ta, kad aršiausi šių veiksmų šalininkai ir vykdytojai – Šalčininkų rajono tarybos šefas Cz. Wysocki, deputatas J. Monkiewicz ir karinis komisaras E. Kutunov 1944 m. pabėgo į Rusiją bei Gudiją ir nebuvo įtraukti į kaltinimo aktą".

To meto lenkų frakcijos aukščiausioje taryboje pirmininkas R. Maciejkaniec laiške "Kurier Wileński" redakcijai rašė: "Kas gi buvo 'pagal partijos liniją' tiesioginiu pono Cz. Wysocki'o viršininku ir kas jam diktavo ką jis turi veikti? Juk tai buvo p. L. Jankielewicz. Ir dabar vis labiau aiškėja tai, kad kaip tik jis buvo projektų autorius, o p. Cz. Wysocki tik juos vykdė".

Baltiečiai pasirenka Europą

Paryžiaus Rusų savitrašis "Ruskaja Mysl" 1999 m. gruodžio 16 - 22 d. laidoje rašo:

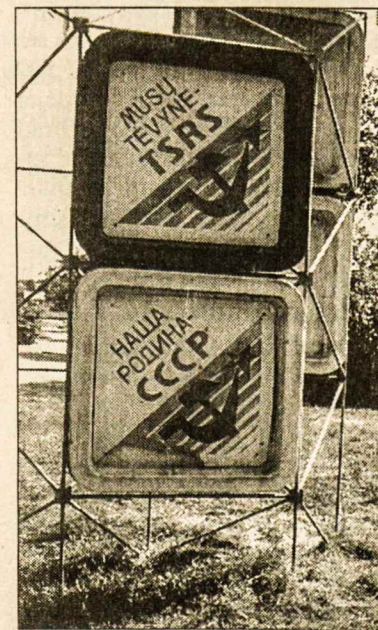
"Prieš dvejus metus Lietuva ir Latvija buvo giliai įžeistos, nes buvo pamirštos tuo metu, kai Estija pateko į šešių kandidatų į Europos sąjungos narių grupę. Aukščiausio lygio Lietuvos politikai tada viešai pareiškė, kad Eurokomisijos pirmininkas 'smarkiai suklydo', laikydamas Lietuvą esant mažiau verta ES narystės negu Estija. Dabar atrodo, kad Lietuva ir Latvija laimėjo: taktika, pagal kurią reikėjo įrodinėti ir netgi reikalauti savo teisių būti ES narėmis, save pateisino. (...)

Baltijos tautų samonėje glūdi istorinė Rusijos baimė ir eilinis 'rusiškos Čėčėnijos užkariavimas' kurios kultūros ir informacijos atstovybė šiomis dienomis buvo atidaryta Vilniuje, yra beveik vienareikšmiškai suprantamas kaip analogija 1940 m. Baltijos kraštų užgrobimui.

O kokia alternatyva lieka Baltijos kraštams? Jeigu Rusija ir būtų ekonomiškai žydingas kraštas, tai gal ir būtų, bent teoriškai galvojant, kokia nors prasmė mažam kraštui svarstyti į kokią itakos zoną įsijungti. Tačiau Vilniaus turgavietės užplūstančios Gudijos bobutės (babuškos), kurios gelbėjasi nuo skurdo iš po skverno pardavinėdamos Minsko varškę ir degtinę ir kurioms jau nuo seno Baltijos kraštai yra rojus, geriau negu bet kokia propaganda parodo laimingiems 'rojaus' gyventojams, kuria kryptimi, nuo ko ir pas ką reikia bėgti kiek tik kojos neša..."

Nauja šventoji

Varšuvos dienraštis "Gazeta Wyborcza" 1999 m. gruodžio 21 d. laidoje rašo: "2000 m. balandžio mėn. Jonas Paulius II kanonizuos pal. seserį Faustą Konalską (1905-38) lenkų vienuolę vizionierę". Kun. D. Stanczyk "Kurier Wileński" 1999 m. lapkričio 26 d. rašė: "Bažnytinė teisė reikalauja stebuklo, kad tikinčiųjų šlovina mas asmuo būtų paskelbtas šventuoju. Aiškus stebuklas įvyko, kai nesėkmingai nuo sunkios širdies ligos gydomam dvasiškiui, uoliam Jėzaus Gailestin-

Šalčininkai, 1991 m. vasarą, prie Šalčininkų rajono savivaldybės rūmų pastatyto stovo įrašė autonomistai pasisako už priklausymą Sov. Sąjungai

J. B. MARLATT

The J.B. Marlatt Funeral Homes
(1985) Limited

J.B. Marlatt laidotuvių namai jau daug metų teikia aukštos kokybės paslaugas erdviuose patalpose.

Mes jaučiamės naudingi galėdami ir toliau teikti paslaugas Hamiltono lietuvių bendruomenei.

615 Main Street East
Hamilton 528-6303

195 King Street West
Dundas 627-7452

Andrew W. Swan
Direktorius

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS

Re/max West įstaigoje
ilgiausiai dirbantis agentas
♦ 25 metų namų remonto patyrimas ♦ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.

RE/MAX West Realty Inc.

1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel.
416 769-1616, namų – 416 769-3577

Nemokamas namų įvertinimas

Dantų gydytoja

Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

115 Lakeshore Rd. E.

Mississauga, Ont. L5G 1E5

Tel.: 905 271-7171

(į vakarus nuo Hurontario)

NAUJAS ERDVUS KABINETAS
Patogus, nemokamas mašinos pastatymas

Bloor West Village DENTAL CARE

Dr. J. Birgiolas

Dr. S. Dubickas

2373 Bloor St. West

Tel. (416) 763-5677

ORTODONTAS (Orthodontist)

DR. R. KARKA, D.D.S. M.s. Dip. Orth.

2326 Bloor Street West, Suite 200

(Prie Jane gatvės)

416 769-2526

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.

PACE, JOHNSON

5110 Dundas ST.W.

(tarp Islington ir Kipling gatvių)

Etobicoke, Ont. M9A 1C2

Tel. 416 236-3060

Fax 416 236-1809

Astra Travel & Services Inc.

1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus į vakarus)
Ontario, Canada, M6P 1A7

LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA SIŪLO:

- * Keliones į Lietuvą * Keliones į šiltus kraštus * Draudą *
- * Bilietus atvykstantiems iš Lietuvos (pristatymas į namus per vieną parą) *
- * Dokumentų vertimą * Išskvietimų sutvarkymą ir išsiuntimą *
- * Dideles nuolaidas dažnai keliaujantiems *
- * Sąžiningą, rūpestingą patarnavimą ir žemas kainas *

Bilietų išpardavimas į Europą ir Lietuvą, Torontas-Vilnius nuo \$650
jeigu pirksite iki sausio pabaigos, o išvyksite iki gegužės 12 d.

TEL: 416 538-1748

FAX: 416 538-4390

MARGUTIS

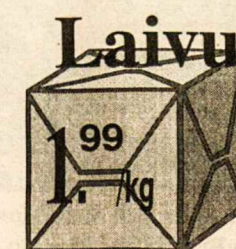
PYSANKA – V.I.M. Inc.

4134 Dundas St. West, Etobicoke, ON. M8X 1X3

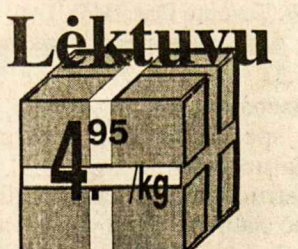
Tel: (416) 233-4601

Fax: (416) 233-3042

Siuntiniai laivu ir lėktuvu
TIESIOG į VILNIŲ

&

MES PRISTATOME!

MES GARANTUOJAME!

Pristatymo kaina \$15 už siuntinį

Tel. (416) 233-4601

